ÜLDKOHTU OTSUS (neljas koda)

20. september 2011 *

Kohtuasjas T-461/08,

Evropaïki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE, asukoht Ateena (Kreeka), esindajad: advokaadid N. Korogiannakis ja P. Katsimani,

hageja,

versus

Euroopa Investeerimispank (EIP), esindajad: C. Gómez de la Cruz ja T. Pietilä, keda abistas advokaat J. Stuyck,

kostja,

mille ese on esiteks EÜ artiklite 225 ja 230 alusel esitatud nõue tühistada EIP 31. jaanuari 2008. aasta otsus, millega lükati tagasi hageja pakkumus hankemenetluses, mis puudutab infosüsteemi hoolduses, tehnilises toes ja arendamises seisnevate teenuste

* Kohtumenetluse keel: inglise.

osutamist, ja otsustati sõlmida hankeleping ühe teise pakkujaga, ning teiseks EÜ artiklite 225, 235 ja 288 alusel esitatud kahju hüvitamise nõue,

ÜLDKOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja esimees I. Pelikánová (ettekandja), kohtunikud K. Jürimäe ja M. van der Woude,

kohtusekretär: ametnik N. Rosner,

arvestades kirjalikus menetluses ja 17. novembril 2010 toimunud kohtuistungil esitatut,

on teinud järgmise

otsuse

Vaidluse taust

1 Hageja Evropaïki Dynamiki – Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE on Kreeka õiguse alusel asutatud äriühing, kes tegutseb info- ja kommunikatsioonitehnoloogia valdkonnas.

2 Euroopa Investeerimispank (EIP) kuulutas 13. septembril 2007 Euroopa Liidu Teataja S-seerias (ELT S 176) viite 2007/S 176-215155 all avaldatud hanketeatega välja teenuste hankemenetluse, mille ese on „[a]bi Euroopa Investeerimispanga laene puudutava klienditeeninduse süsteemi (SERAPIS) hooldamiseks, toetamiseks ja arendamiseks". Hanketeates ja hankedokumentides esitatud kirjelduse kohaselt on „Système Efficace et Rapide d'Accès aux Prêts et aux Informations de Support" (Serapis – tõhus ja kiire süsteem laenude ja teabe kättesaamiseks) veebipõhine EPI laenualane klienditeeninduse (Front Office) lahendus. See on projekteeritud laene puudutava teabe tervikuna haldamise portaalina EIP pädevate teenistuste jaoks, sh Euroopa Liidu ja kandidaatriikide rahastamistehingute osakonna, Euroopa Liidu ja kandidaatriikide väliste rahastamistehingute osakonna, riskijuhtimise ja projektide juhtimise osakonna ning õigusosakonna jaoks. Süsteem toetab asutusesisest laenutehingute protsessi alates tehingu tegemisest selle hindamise kaudu „Note conjointe" (allkiri) esitamiseni, millega algab sellele etapile järgnev tugiteenuste protsess EPI tarkvaralahenduses „Force prêts" (tugiteenuste laenutehingute rakendused), mis võimaldab selle süsteemi eest vastutajatel tehingut asutusesiseselt juhtida ja hallata (Back Office).

3 Hanketeade nägi ette, et edukaks tunnistatud pakkujaga sõlmitakse nelja-aastane raamleping ja tema teostada antakse selle raamlepingu alusel hankelepingud, mis vastavad konkreetsete projektide töökäskudele. Hanketeates ja hankedokumentides täpsustati, et hankeleping sõlmitakse majanduslikult soodsaima pakkumuse esitajaga, kes leitakse hankedokumentides määratud tingimuste alusel. Seal oli märgitud hindamispunktide osakaalu kohta, et tehnilised tingimused annavad 75 % hindamispunktidest, mille hulgast kvaliteedijuhtimine annab 15 %, väljapakutud töötajate pädevus ja kvalifikatsioon 45 %, võimalus panna välja meeskond omavahendite arvel annab 15 % ning maksumus 25 % hindamispunktidest.

4 EIP saatis 31. oktoobri 2007. aasta kirjaga kõigile hankemenetluse kohta selgituste taotlejatele kõnealuse hanke kohta „Küsimuste ja vastuste" nimekirja.

5 Hageja esitas pakkumuste esitamise tähtajaks 9. novembriks 2007 (vt hanketeate punkt IV.3.4) oma pakkumuse.

6 EIP-le esitati kokku seitse pakkumust ning neid kontrollis hindamiskomisjon. Hankemenetluse kahes esimeses etapis, st hankemenetlusest kõrvaldamise etapis (hankedokumentide punkt 6.1) ja pakkujate väljavalimise etapis (hankedokumentide punkt 6.2) kvalifitseeriti kõik pakkujad. Viimases etapis, st pakkumuste võrdleva hindamise ja ühe pakkumuse esitaja edukaks tunnistamise etapis (hankedokumentide punkt 7), mille puhul oli ette nähtud hinnata vastavaks tunnistatud pakkumusi esimesel korral ainult tehnilistest kriteeriumidest lähtudes ja lükata tagasi pakkumused, mis ei saavutanud hankedokumentides esitatud minimaalseid hindamispunkte, ja seejärel hinnata teist korda pakkumusi, mida ei olnud tagasi lükatud tehnilise hindamise käigus, lähtudes majanduslikust tingimusest, hinnati viimati nimetatud tingimuse alusel ainult viit pakkumust, sh ka hageja pakkumust, sest ülejäänud kaks ei saanud hankedokumentides määratletud tehniliste tingimuste eest minimaalseid hindamispunkte. Pakkumuste võrdleva hindamise lõpus andis hindamiskomisjon kõrgeimad hindamispunktid Sybase BVBA (edaspidi „edukas pakkuja") pakkumusele ning hageja pakkumus jäi teisele kohale. Pärast seda, kui EIP oli eduka pakkujaga 29. jaanuari 2008. aasta kohtumisel arutanud tema pakkumuse teatud aspekte, tegi ta hindamiskomisjoni antud hinnangu alusel 31. jaanuaril 2008 otsuse lükata hageja pakkumus tagasi ja sõlmida hankeleping eduka pakkujaga (edaspidi „vaidlustatud otsus").

7 EIP saatis 18. veebruaril 2008 kõigile pakkujatele, välja arvatud hagejale, kirjad teavitamaks neid hankelepingu sõlmimisest eduka pakkujaga.

8 EIP ja edukas pakkuja allkirjastasid raamlepingu vastavalt 12. ja 17. juunil 2008 ja see jõustus 16. juunil 2008.

9 Pärast seda, kui hageja sai teada hankelepingu sõlmimisest Euroopa Liidu Teataja lisas (ELT S 144) viitenumbri 2008/S 144-192307 all avaldatud teatest, esitas ta 31. juuli 2008. aasta kirjaga EIP-le vaide, milles heitis ette hankedokumentides esitatud tingimuste ja hankemenetlust reguleerivate õigusaktide rikkumist, kuna teda ei teavitatud vaidlustatud otsusest õigeaegselt. Ta palus EIP-l edukaks tunnistamise menetlus ja raamlepingu allkirjastamine peatada või vajaduse korral tühistada. Lisaks taotles ta hankemenetluse kohta teavet ja eelkõige edukaks tunnistatud pakkuja ja tema poolt hanketeate tingimuste täitmiseks moodustatud konsortsiumisse kuuluvate partnerite ja allhankijate nimesid, tema pakkumusele ja edukaks tunnistatud pakkumusele omistatud hindamispunkte kõigi hindamiskriteeriumide kaupa ja edukaks tunnistatud pakkuja pakkumuse eeliseid tema pakkumusega võrreldes eelkõige majandusliku kriteeriumi osas ning koopiaid hindamiskomisjoni protokollidest, mis puudutavad tema pakkumust ja edukaks tunnistatud pakkumust.

10 EIP saatis 1. augustil 2008 hagejale kirja hankelepingu sõlmimise tingimuste hindamist puudutava teabega. Samuti teatas ta, et edukaks tunnistatud pakkujaga otsustati sõlmida hankeleping ning EIP edastas hindamispunktide jaotuse hageja ja edukaks tunnistatud pakkuja pakkumuste kohta kõigi hindamiskriteeriumide osas. EIP täpsustas, et hageja pakkumus sai 22,03 hindamispunkti (35-st), samas kui edukaks tunnistatud pakkuja pakkumus sai 29,36 punkti (35-st).

11 Hageja leidis, et talle edastati vaid väike osa taotletud teabest ja ta saatis samal päeval EIP-le uue kirja, paludes vastust kõigile 31. juuli kirjas esitatud küsimustele ja vaidlustatud otsuse põhjenduste esitamist ning et teda teavitataks sellest, kas edukaks tunnistatud pakkujaga on hankeleping juba allkirjastatud. Vastasel juhul palus hageja EIP-l lepingu allkirjastamise peatada kuni tema vaiet üksikasjalikult kontrollitakse.

12 EIP teatas 6. augustil 2008 hageja kirja kättesaamisest. EIP teatas 14. augusti 2008. aasta kirjaga, et ta on teinud „haldusvea", sest ta ei teavitanud hagejat ametliku kirjaga pakkumuste võrdleva hindamise tulemustest ning ta vabandas. EIP lisas, et hankemenetlus on tervikuna kehtiv ja et tema tehtud haldusviga ei kujuta endast olulist rikkumist, mis õigustaks eduka pakkujaga sõlmitud raamlepingu täitmise peatamist või selle kehtetuks tunnistamist.

13 Hageja saatis 1. septembril 2008 EIP-le uue kirja, milles ta juhtis tähelepanu hankemenetluses tehtud vigadele. Hageja arvates ajas EIP segi pakkujate kvalifitseerimistingimused ja hankelepingu sõlmimise tingimused. Lisaks olid hageja arvates EIP kohaldatud hankelepingu sõlmimise tingimused diskrimineerivad või ebaselged ning EIP jättis täitmata oma kohustuse teavitada pakkujaid õigeaegselt hankelepingu sõlmimise otsusest ega täitnud kohustust jätta pakkujatele ooteaeg tagamaks nende vaidlustamisõigus, EIP menetlus ei olnud piisavalt läbipaistev ja sellega rikuti võrdse kohtlemise põhimõtet, EIP jättis vaidlustatud otsuse põhjendamata ja kasutas pakkumuste võrdleval hindamisel valemit, mille tulemusel muutus „majanduslikult soodsaima pakkumuse" põhimõtte mõju olematuks ning andis eelise pakkumustele, mis olid kõige kõrgema hinnaga.

14 EIP teatas 10. septembril 2008 hageja 1. septembri 2008. aasta kirja kättesaamisest ja teatas talle, et see oli edastatud EIP kaebuste lahendamise osakonnale ning et hageja kirjale vastatakse hiljemalt 27. oktoobriks 2008.

15 EIP saatis 27. oktoobril 2008 hagejale kirja, milles ta teatas, et EIP-l ei ole võimalik enam ta vaiet lahendada, sest hageja oli 6. oktoobril 2008 esitanud hagiavalduse Üldkohtule.

Menetlus ja poolte nõuded

16 Hageja esitas hagiavalduse, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 6. oktoobril 2008.

17 EIP esitas kostja vastuse 30. jaanuaril 2009.

18 Repliik ja vastusrepliik esitati vastavalt 15. aprillil ja 15. juunil 2009.

19 Ettekandja-kohtuniku ettepanekul palus Üldkohus (teine koda) oma kodukorra artiklis 64 ette nähtud menetlust korraldavate meetmete raames EIP-l vastata küsimusele, milline EIP üksus võttis vastu vaidlustatud otsuse, ja palus EIP-l endale saata vaidlustatud otsus või kõik muud dokumendid selle asemel.

20 EIP täitis selle nõude antud tähtajaks. Ta märkis oma 15. detsembri 2009. aasta kirjas, et vastavalt tema sisekorraeeskirjadele ja kohtuasja asjaolude asetleidmise ajal kohaldatud praktikale tegi vaidlustatud otsuse infotehnoloogiaosakonna direktor – see osakond liideti hiljem strateegia peadirektoraadiga –, seejärel, enne kui raamleping eduka pakkujaga allkirjastati, kinnitas vaidlustatud otsuse EIP president. Lisaks esitas EIP 31. jaanuari 2008. aasta „toimikusse lisatud märkuse", mis kannab viitenumbrit SCC/IT/FLA/2008-015/kr (edaspidi „31. jaanuari 2008. aasta märkus") ja mis sisaldab infotehnoloogiaosakonna direktori otsust sõlmida hankeleping edukaks tunnistatud pakkujaga, ning selle märkuse lisas oli hindamiskomisjoni hindamisleht.

21 Hageja esitas 8. jaanuari 2010. aasta kirjas oma märkused 31. jaanuari 2008. aasta märkuse kohta. Selles märkuses sisalduvast teabest lähtudes esitas ta ühe uue väite.

22 EIP esitas 26. jaanuari 2010. aasta kirjaga oma märkused hageja 8. jaanuari 2010. aasta kirjas esitatud uue väite kohta.

23 Kuna Üldkohtu kodade koosseisu muudeti ja ettekandja-kohtunik nimetati neljandasse kotta, määrati käesolev kohtuasi lahendamiseks neljandale kojale.

24 Ettekandja-kohtuniku ettekande alusel otsustas Üldkohus (neljas koda) avada suulise menetluse.

25 Poolte suulised avaldused ja vastused Üldkohtu küsimustele kuulati ära 17. novembri 2010. aasta kohtuistungil.

26 Hageja palub Üldkohtul:

– tühistada vaidlustatud otsus;

– otsustada, et EIP peab hüvitama hagejale vaidlustatud otsuse õigusvastasuse tõttu hankemenetluses tekkinud kahju, mille suurust hageja hindab 1 940 000 eurole;

– mõista kohtukulud välja EIP-lt, sh juhul, kui hagi jäetakse rahuldamata.

27 EIP palub Üldkohtul:

– tunnistada tühistamishagi põhjendamatuks;

– tunnistada kahju hüvitamise nõue vastuvõetamatuks või vähemalt põhjendamatuks;

– mõista kohtukulud välja hagejalt.

Õiguslik käsitlus

1. *Hagi vastuvõetavus*

28 Kõigepealt tuleb märkida, et hagi vastuvõetavuse tingimusi määratlevate eeskirjade ajalise kohaldatavuse kohta ilmneb väljakujunenud kohtupraktikast täpsemalt esiteks, et vastavalt mõtteterale *tempus regit actum* tuleb hagi vastuvõetavuse küsimust käsitleda nende normide alusel, mis olid jõus hagi esitamise kuupäeval (Euroopa Kohtu 8. mai 1973. aasta otsus kohtuasjas 60/72: Campogrande *vs*. komisjon, EKL 1973, lk 489, punkt 4; vt selle kohta ka analoogia alusel Euroopa Kohtu presidendi 22. veebruari 2008. aasta määrus kohtuasjas C-66/08: Kozlowski, kohtulahendite kogumikus

ei avaldata, punkt 7) ning teiseks on hagi vastuvõetavuse hindamisel määrav hagi esitamise aeg, st aeg, mil esitati hagiavaldus (Euroopa Kohtu 18. aprilli 2002. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-61/96, C-132/97, C-45/98, C-27/99, C-81/00 ja C-22/01: Hispaania *vs.* nõukogu, EKL 2002, lk I-3439, punkt 23; Üldkohtu 21. märtsi 2002. aasta otsus kohtuasjas T-131/99: Shaw ja Falla *vs.* komisjon, EKL 2002, lk II-2023, punkt 29, ja 9. juuli 2008. aasta otsus kohtuasjas T-301/01: Alitalia *vs.* komisjon, EKL 2008, lk II-1753, punkt 37).

29 Kuna käsitletav hagi esitati 6. oktoobril 2008, siis tuleb selle vastuvõetavuse küsimust kaaluda nende õigusnormide alusel, mis olid jõus hagi esitamise kuupäeval, st EÜ asutamislepingu sätete alusel, mitte ELTL-i uute vastavate sätete alusel, mis jõustusid 1. detsembril 2009.

Üldkohtu pädevus

Poolte argumendid

30 Hageja väidab, et EÜ artikli 230 alusel esitatud nõue tühistada vaidlustatud otsus on vastuvõetav. EÜ asutamislepingu lisaks olev EIP põhikirja käsitlev protokoll (edaspidi „EIP põhikiri") ei näe ette EIP antud õigusaktide õiguspärasuse kontrolli kõikehõlmavat mehhanismi. Samas ei tähenda see, et selline kontrollimine oleks võimatu. Euroopa Kohus sedastas 23. aprilli 1986. aasta otsuses kohtuasjas 294/83: Les Verts *vs.* parlament (EKL 1986, lk 1139, punktid 23–25), et kuna Euroopa Ühendus on õigusel põhinev ühendus, siis peavad kõik ühenduse institutsioonide aktid, mis tekitavad õiguslikke tagajärgi kolmandatele isikutele, olema allutatud kohtulikule kontrollile. EÜ asutamislepingu ja oma põhikirja kohaselt on EIP asutus või täpsemalt ühenduse

institutsioon ja selle aktide – mis tekitavad õiguslikke tagajärgi kolmandatele isikutele – õiguspärasus peab alluma Euroopa Kohtu kontrollile. Asjaolu, et EÜ artiklis 230 EIP akte otseselt ei mainita, ei ole selles osas takistuseks. Euroopa Kohus on määratlenud kaks kriteeriumi ühenduse ametiasutuste ja agentuuride aktidele EÜ artikli 230 kohaldamiseks, mis lähtuvad küsimusest, kas asjaomane ametiasutus on EÜ artiklis 230 ära märgitud või mitte ja kas selle aktid on täielikult allutatud kohtulikule kontrollile või ei ole.

31 EIP arvab samuti, et hageja tühistamisnõue on vastuvõetav. Ta palub Euroopa Kohtul sõnaselgelt kinnitada oma pädevust vaadata läbi EIP selle otsuse tühistamise nõue, mis puudutab ühe isiku pakkumuse tagasilükkamist ja teise isikuga hankelepingu sõlmimist, ning otsustada selle otsuse tõttu väidetavalt tekkinud kahju hüvitamise nõude üle, kuna Luksemburgis leidis Tribunal administratif (esimese astme halduskohus) oma 26. septembri 2007. aasta otsuses (kohturegistri number 22447) ekslikult, et tal on sellise asja läbivaatamise pädevus, mida apellatsiooniastmes kinnitati Cour administrative'i (teise astme halduskohus) 21. veebruari 2008. aasta otsusega (kohturegistri number 23620C). Tegelikult kinnitas Euroopa Kohus 2. detsembri 1992. aasta otsuses kohtuasjas C-370/89: SGEEM ja Etroy *vs*. EIP (EKL 1992, lk I-6211) oma pädevust sellise kahju hüvitamise nõue läbivaatamisel, mille on esitanud äriühingud, väites, et EIP otsus nendega ehitustööde hankelepingut mitte sõlmida on õigusvastane. Lisaks otsustas Üldkohus 8. oktoobri 2008. aasta otsuses kohtuasjas T-411/06: Sogelma *vs*. AER (EKL 2008, lk II-2771, punktid 42 ja 43), kohaldades kohtuotsust Les Verts *vs*. parlament (vt eespool punkt 30), et juhul kui ühenduse institutsiooni otsused, mis on tehtud hankemenetluse käigus, kõnealusel juhul Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga (EBRD) otsused, toovad kaasa õiguslikke tagajärgi kolmandatele isikutele, saab neid vaidlustada Üldkohtus. EIP arvates tuleb seda arvestades kohelda teda kui ühenduse haldusorganit samamoodi nende tema poolt hankemenetluses või tema dokumentidele juurdepääsu osas tehtud otsusega seoses, mis toovad kaasa õiguslikke tagajärgi kolmandatele isikutele. EIP rõhutab, et Üldkohtul ei ole seevastu pädevust tema laenutegevuse teostamise osas, st juhul, kui ta tegutseb finantsturgudel nii nagu

kõik muud pangandusasutused (Üldkohtu 26. novembri 1993. aasta määrus kohtuasjas T-460/93: Têtе jt *vs.* EIP, EKL 1995, lk II-1257, punkt 20).

Üldkohtu hinnang

32 Käsitletava kohtuasja pooled nõustuvad sellega, et käesoleval juhul on Üldkohus pädev esitatud tühistamisnõuet läbi vaatama. Kuna aga Üldkohtu pädevus on avalikul huvil põhinev küsimus, võib ta seda omal algatusel uurida (vt Üldkohtu 15. märtsi 2005. aasta otsus T-29/02: GEF *vs.* komisjon, EKL 2005, lk II-835, punktid 72–74 ja seal viidatud kohtupraktika; vt selles osas ka Euroopa Kohtu 6. märtsi 1979. aasta otsus kohtuasjas 92/78: Simmenthal *vs.* komisjon, EKL 1979, lk 777, punktid 21 ja 22). Üldkohus ei ole seega seotud poolte seisukohtadega küsimuses, kas tal on käesoleva kohtuasja arutamise pädevus, ja ta võib ise pärast poolte ärakuulamist hinnata, kas ta peab omal algatusel viitama asjaolule, mis takistab tal kas osaliselt või tervikuna asja läbi vaadata. See on eriti vajalik just käesoleval juhul, kui siseriiklik kohus on kinnitanud, et ta on ise pädev arutama EIP sellise otsuse õiguspärasust, mis puudutab EIP poolt oma huvides läbi viidud hankemenetluses ühe isiku pakkumuse tagasilükkamist ja teise isikuga hankelepingu sõlmimist.

33 EÜ artiklite 5, 10 ja 297 ning artikli 307 esimese lõike ning EL lepingu, eelkõige selle artikli 5 kohaselt kasutab Euroopa Kohus oma volitusi kooskõlas nende tingimuste ja eesmärkidega, mis on ette nähtud EÜ asutamislepingu ning EL lepingu sätetega. Üldkohtu volitused on loetletud EÜ artiklis 225 ja EA artiklis 140 A, mida on täpsustatud Euroopa Kohtu põhikirja artiklis 51.

34 Küsimusele, kas Üldkohus on pädev arutama hagi, mis sisaldab nii nõuet tühistada EIP antud õigusakt, mis kahjustab kolmandat isikut, kui ka sellise kahju hüvitamise nõuet, mis on tekkinud kolmandale isikule EIP õigusvastase tegevuse tõttu, tuleb vastata tema põhikirja alusel, lähtudes selle versioonist, mis kehtis kohtuasja asjaolude toimumise ajal, täpsemalt tuleb vaadelda selle põhikirja artikli 29 esimest lõiku, samuti EÜ artikli 225 lõiget 1, EÜ artikleid 235, 237 ja artikli 288 teist lõiku ning vajaduse korral EÜ artikli 230.

35 EIP põhikirja artikli 29 esimene lõige näeb ette, et „[v]aidlusi ühelt poolt [EIP] ja teiselt poolt tema võlausaldajate, võlgnike või teiste isikute vahel lahendavad riikide pädevad kohtud, välja arvatud juhul, kui need vaidlused on antud Euroopa Kohtu pädevusse". Lisaks sellele on Euroopa Kohus sedastanud, et ei EÜ asutamisleping ega ka kõnealune artikkel ei takista Euroopa Kohtul EIP-d puudutavate vaidluste läbivaatamist, lisades, et viimati nimetatud säte annab otsesõnu talle need volitused, mis tal on EÜ asutamislepingu kohaselt (vt selle kohta eespool punktis 31 viidatud kohtuotsus SGEEM ja Etroy *vs*. EIP, punktid 17 ja 18).

36 Käesolevas kohtuasjas on EIP vastakuti ühe Kreeka õiguse alusel asutatud äriühinguga, kelle otsuste üle ta kontrolli ei teosta ja keda tuleb seega pidada kolmandaks isikuks EIP põhikirja artikli 29 esimese lõigu tähenduses. Nimetatud sätte sõnastuse kohaselt tuleb küsimuse puhul, kas selline vaidlus nagu käesolev kuulub Euroopa Kohtu või siseriiklike kohtute pädevusse, otsida vastust EÜ asutamislepingu sätetest.

37 Esiteks, mis puudutab vaidlustatud otsuse tühistamise nõuet, siis tuleb selle kindlakstegemiseks, kas Üldkohtus on pädev seda arutama, kõigepealt ja seetõttu, et tegemist on erisättega, tõlgendada EÜ artiklit 237 koostoimes EÜ artikli 225 lõikega 1.

38 EÜ artikkel 237 sätestab:

„Euroopa Kohtu pädevusse kuuluvad alljärgnevalt esitatud piirides vaidlused, mis käsitlevad:

a) [EIP põhikirjast] tulenevate liikmesriikide kohustuste täitmist. Sellega seoses on [EIP] direktorite nõukogul samad volitused, mis [EÜ] artikli 226 [mis puudutab liikmesriigile EÜ asutamislepingust tulenevate kohutuste rikkumist] põhjal on komisjonil;

b) [EIP] juhatajate nõukogu võetud meetmeid. Sellega seoses võib iga liikmesriik, komisjon või [EIP] direktorite nõukogu algatada menetluse [EÜ] artiklis 230 ettenähtud tingimuste kohaselt;

c) [EIP] direktorite nõukogu võetud meetmeid. Nimetatud meetmete vastu võivad kohtuasja algatada ainult liikmesriigid või komisjon kooskõlas [EÜ] artikli 230 tingimustega ning ainult sel põhjusel, et [EIP] põhikirja artikli 21 lõigetega 2, 5, 6 ja 7 ettenähtud menetlust ei ole järgitud;

[…]”

39 EÜ artikli 225 lõikest 1 tuleneb veel, et EÜ artiklis 237 osutatud hagisid on pädev arutama vaid Euroopa Kohus.

40 Et kontrollida, kas vaidlustatud otsus kuulub EÜ artikli 237 kohaldamisalasse, tuleb vaadata EIP erinevate organite volitusi.

41 EIP põhikirja artikli 8 kohaselt juhivad ja haldavad [EIP-d] juhatajate nõukogu, direktorite nõukogu ja halduskomitee.

42 EIP põhikirja artikli 9 kohaselt kinnitab juhatajate nõukogu EIP krediidipoliitika üldjuhised ja otsustab eelkõige, kas suurendada märgitud kapitali, kinnitab direktorite nõukogu aastaaruande, aastabilansi ja kasumiaruande ning EIP kodukorra, mistõttu on tal ainupädevus korraldada hea halduse huvides EIP teenistuste sisemist töökorraldust (Euroopa Kohtu 10. juuli 2003. aasta otsus kohtuasjas C-15/00: komisjon *vs.* EIP, EKL 2003, lk I-7281, punkt 67 jj). EIP põhikirja artikli 11 kohaselt on direktorite nõukogul ainupädevus teha otsuseid laenude ja tagatiste andmise ning laenude võtmise kohta; ta määrab antud laenude intressimäära ja tagatiste eest makstava komisjonitasu; ta kannab hoolt, et EIP haldamine toimuks asjakohaselt; ta tagab, et EIP-d juhitakse vastavalt asjaomase lepingu ja kõnealuse põhikirja sätetele ning juhatajate nõukogu antud üldjuhistele. EIP põhikirja artikli 11 lõike 2 seitsmenda taande kohaselt juhatab EIP halduskomitee president või tema puudumisel asepresident direktorite nõukogu koosolekut, kuid ei osale hääletamisel. EIP põhikirja artikli 13 kohaselt on halduskomitee EIP alaline täidesaatev kollegiaalne organ. Halduskomitee vastutab presidendi alluvuses ja direktorite nõukogu kontrolli all EIP jooksva äritegevuse eest ja valmistab ette direktorite nõukogu otsused ja tagab nende otsuste rakendamise. President juhatab halduskomitee istungeid. Halduskomitee liikmed vastutavad üksnes EIP ees. Juhatajate nõukogu nimetab nad direktorite nõukogu ettepanekul ametisse kuueks aastaks ja neid võib ametisse tagasi nimetada.

43 EIP vastustest Üldkohtu küsimusele ja 31. jaanuari 2008. aasta märkusest ilmneb, et vaidlustatud otsuse tegi infotehnoloogiaosakonna direktor, osakond liideti hiljem EIP strateegia peadirektoraadiga. Nimetatud märkuse kohaselt kinnitas nimetatud otsuse seejärel EIP president, enne kui raamleping 12. ja 17. juunil 2008 eduka pakkujaga allkirjastati (vt eespool punkt 20). Kuigi vaidlustatud otsuse kinnitamise kohta EIP presidendi poolt ei ole toimikus ühtegi tõendit, tuleb seda käesolevas menetluses pidada tõendatud asjaoluks, kuna hageja ei ole seda vaidlustanud. Kui vaidlustatud otsuse tegemise eest vastutab seega EIP president, siis võib sellest tuletada, et tegemist on EIP „jooksva äritegevusega" tema põhikirja artikli 13 lõike 3 tähenduses ning seega halduskomitee pädevusvaldkonnaga (vt selle kohta eespool punktis 42 viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* EIP, punkt 66), kelle ülesanne on täpsemalt tagada EIP jooksva äritegevuse haldamine EIP presidendi järelevalve all. Tegelikult ei ole esitatud mingeid tõendeid, mis seaksid kahtluse alla selle, et oma huvides sõlmitud hankeleping kuulub EIP „jooksva äritegevuse" hulka.

44 Seega võib sellest järeldada, et vaidlustatud otsus ei kuulu juhatajate nõukogu ega ka direktorite nõukogu kompetentsi, mistõttu selle eest ei vastuta ei see ega teine EIP organ ning sellele ei kohaldata EÜ artiklist 237 tulenevaid erisätteid.

45 Niisiis tuleb hinnata küsimust, kas Üldkohus võib läbi vaadata tühistamishagi, mis on esitatud EIP lõpliku õigusakti peale, mis tekitab EÜ artiklite 225 ja 230 alusel õiguslikke tagajärgi kolmandatele isikutele.

46 Kõigepealt tuleb meenutada, et Euroopa Ühendus on õigusel rajanev ühendus, mis tähendab seda, et liikmesriigid ega institutsioonid ei pääse kohtulikust kontrollist nende õigusaktide vastavuse üle konstitutsioonilisele põhilepingule, milleks on EÜ

asutamisleping, ning et viimasega on loodud täielik õiguskaitsevahendite süsteem ja menetlused, millega antakse Euroopa Kohtule õigus kontrollida institutsioonide õigusaktide seaduslikkust (vt selle kohta eespool punktis 42 viidatud kohtuotsus komisjon *vs*. EIP, punkt 75 ja seal viidatud kohtupraktika). Samuti on see kooskõlas 7. detsembril 2000 Nice'is välja kuulutatud Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „põhiõiguste harta") artiklis 47 ette nähtud eesmärgiga ning kuigi enne Lissaboni lepingu jõustumist 1. detsembril 2009 puudus hartal siduv õigusjõud, näitab see siiski põhiõiguste hartas käsitletud õiguste olulisust ühenduse õiguskorras (Esimese Astme Kohtu 15. jaanuari 2003. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-377/00, T-379/00, T-380/00, T-260/01 ja T-272/01: Philip Morris International *vs*. komisjon, EKL 2003, lk II-1, punkt 122). Viimati nimetatud artikli kohaselt on igaühel, kelle ühenduse õigusega tagatud õigusi või vabadusi rikutakse, õigus õiglasele kohtumõistmisele. Kuigi EIP ei ole ühenduse institutsioon, on ta siiski ühenduse organ ja EÜ asutamislepinguga loodud juriidiline isik ning seetõttu allub ta Euroopa Kohtu kontrollile, eelkõige EÜ artikli 237 punktis b kindlaks määratud ulatuses (vt eespool punktis 42 viidatud kohtuotsus komisjon *vs*. EIP, punkt 75 ja seal viidatud kohtupraktika).

47 Teiseks tuleb arvestada, et EÜ artikkel 237 sisaldab erisätet, mis puudutab üksnes EIP-ga seotud teatud vaidlusi ja mis seega on üksnes piiratud ulatusega ja see täiendab muid EÜ asutamislepingu artikleid, nagu EÜ artiklit 236 (Euroopa Kohtu 15. juuni 1976. aasta kohtuasi 110/75: Mills *vs*. EIP, EKL 1976, lk 955, punktid 16 ja 17, ning eespool punktis 31 viidatud kohtuotsus SGEEM ja Etroy *vs*. EIP, punkt 17). Lisaks tuleb märkida, et EÜ artiklit 237 ja EIP põhikirja artikli 29 esimest lõiku tuleb vaadelda koostoimes EÜ artikliga 267, mis näeb ette, et EIP „ülesanne on kapitalituru vahenditega ja omavahendeid kasutades kaasa aidata ühisturu tasakaalustatud ja kindlale arengule ühenduse huvides", ja et ta „annab […] kasumit taotlemata laene ja garantiisid, mis hõlbustavad […] projektide rahastamist kõigis majandussektorites", ning silmas pidades eespool punktis 37 viidatud EIP põhikirja sätteid, millest ilmneb, et halduskomitee põhiülesanne on ette valmistada ja ellu viia laenu ja tagatistega

seotud otsuseid või direktorite nõukogu otsuseid laenude võtmise kohta, mis on langetatud vastavalt juhatajate nõukogu antud üldsuunistele (vt selle kohta ja analoogia alusel kohtujurist Jacobsi ettepanek eespool punktis 42 viidatud kohtuasjas komisjon *vs.* EIP, EKL 2003, lk I-7290, ettepaneku punktid 75–78). Kuigi EIP põhikiri ei välista täielikult, et halduskomitee teeb EIP jooksva äritegevuse käigus otsuseid, mis tekitavad õiguslikke tagajärgi kolmandatele isikutele, ilmneb põhikirjast selgelt, et selliseid otsuseid teevad või vähemalt peavad tavaliselt tegema kas juhatajate nõukogu või direktorite nõukogu.

48 EÜ artiklis 237 halduskomiteed puudutava viite puudumine peegeldab EIP-sisest ülesannete jaotust. Kuna halduskomitee peab EIP põhikirja artikli 29 esimese lõigu kohaselt kolmandatele isikutele õiguslikke tagajärgi tekitavad otsuseid üldiselt ette valmistama, kuid mitte neid heaks kiitma, ei pidanud EÜ asutamislepingu koostajad vajalikuks halduskomitee toimingute kohtulikku kontrollimist. Selles osas võib paralleeli tõmmata EÜ artikliga 230, mille kohaselt saab vaidlustada EKP lõplikke õigusakte, mis tekitavad õiguslikke tagajärgi kolmandatele isikutele, samas kui selliseid õigusakte ettevalmistavaid meetmeid vaidlustada ei saa. Selles osas sedastas Üldkohus eespool punktis 31 viidatud kohtumääruse Tête jt *vs.* EIP punktis 18, et „EIP on säilitanud oma algse ülesande, milleks on laenude ja tagatiste andmine (vt [EMÜ] artiklid 123 ja 130 ning [EÜ] artiklid 198d ja 198e", ja et „kolmandate isikute suhtes, kes ei võta laenu ega kasuta EIP tagatisi, ei tee ta õigusklikke tagajärgi tekitavaid otsuseid". Selline põhjendus ei kehti siiski sellisel juhul nagu käesolev, kui on kindlaks tehtud, et halduskomitee tegi lõpliku otsuse, mis tekitab õiguslikke tagajärgi kolmandatele isikutele. Sellises õigusele tuginevas ühenduses nagu Euroopa Ühendus peab huvitatud isik saama taolise otsuse vaidlustada.

49 Selles osas tuleb arvestada, et EÜ artiklis 230 esitatud üldsätet täiendab EÜ artiklis 237 sisalduv erisäte, millel on küll ainult piiratud ulatus ning mis ei hõlma selliseid kolmandatele isikutele lõplikke õiguslikke tagajärgi tekitavaid otsuseid, mida

halduskomitee peab vajalikuks teha EIP jooksva äritegevuse käigus oma põhikirja artikli 13 lõike 3 tähenduses, näiteks vaidlustatud otsus või otsus keelduda EIP haldusdokumentidele juurdepääsu andmisest.

50 Kolmandaks, ei ole lubatav, et EIP saaks enda sisemist otsustusprotsessi osavalt korraldades hoida kõrvale kohtulikust järelevalvest, mida nõuab EÜ asutamisleping kõigi selliste ühenduse institutsioonide või ühenduse organisatsioonide toimingute osas, mis samuti nagu EIP on asutatud EÜ asutamislepingu alusel juriidilise isikuna (vt selle kohta ja analoogia alusel eespool punktis 47 viidatud kohtujurist Jacobsi ettepanek kohtuasjas komisjon *vs*. EIP, ettepaneku punkt 71). Ametlikud õigusaktid, mille andja on EIP mõni muu üksus kui EÜ artikli 237 punktides b ja c loetletud organid, st muud organid kui juhatajate nõukogu või direktorite nõukogu, peavad seega alluma kohtulikule kontrollile, kui nad on lõplikud ja tekitavad kolmandatele isikutele õiguslikke tagajärgi. Niisiis, EÜ artiklite 225, 230 ja 237 alusel on Euroopa Kohtule, käesoleval juhul Üldkohtule antud volitus kontrollida kõigi EIP haldusotsuste õiguspärasust, st kõiki EIP ühepoolseid toiminguid, mis tekitavad kolmandatele isikutele lõplikke õiguslikke tagajärgi.

51 Neljandaks tuleb tagada, et sellega ei riivataks EIP funktsionaalset ja institutsioonilist iseseisvust ega tema sõltumatu organi mainet finantsturgudel, nagu näeb ette EÜ asutamisleping (Euroopa Kohtu 3. märtsi 1988. aasta otsus kohtuasjas 85/86: komisjon *vs*. EIP, EKL 1988, lk 1281, punktid 27–30, ja eespool punktis 42 viidatud Euroopa Kohtu 10. juuli 2003. aasta kohtuotsus komisjon *vs*. EIP, punktid 101 jj). Niisiis on vaidlustatud otsuse tegemine seotud EIP tegevusega, millega ta osaleb ühenduse haldustegevuses ja mis täpsemalt kujutab endast haldusvõimu sekkumist hankijana, mitte EIP poolt oma tegevuse või tehingute teostamist rahandusvaldkonnas või finantsturgudel. Seega ei saa õiguslikku kontrolli, mida Üldkohus EÜ artikli 225 lõike 1 ja EÜ artikli 230 alusel teha võib, olgugi et see on *a priori* ulatuslikum järelevalvest, mida Euroopa Kohus võib teostada EIP juhatajate nõukogu toimingute üle EÜ artikli 237

punkti c alusel, siiski pidada selliseks, mis mõjutab oma olemuselt EIP funktsionaalset ja institutsioonilist iseseisvust laenude ja tagatiste andmise ning eelkõige nende kapitalituru vahenditega rahastamise seisukohast, või selliseks, mis mõjutab EIP mainet või tema usaldusväärsust finantsturgudel tegutseva sõltumatu organina. Lisaks peab meenutama, et EIP ise leidis, et Üldkohus on pädev käsitletavat tühistamisnõuet arutama EÜ artikli 225 lõike 1 ja EÜ artikli 230 alusel. EIP ei pea seega Üldkohtu poolt sellisel juhul teostatavat õiguslikku järelevalvet EÜ asutamislepingust ja oma põhikirjast tulenevat funktsionaalset ja institutsioonilist iseseisvust riivavaks.

52 Seega tuleneb ühenduse õigusaktide õiguspärasuse täieliku kontrolli nõudest vajadus tõlgendada EÜ artikli 225 lõiget 1 ja EÜ artiklit 230 nii, et nendega ei välistata Üldkohtu pädevust sellise tühistamishagi läbivaatamisel, mis on esitatud halduskomitee poolt EIP jooksva äritegevuse käigus tehtud toimingu peale, mis tekitab lõplikke õiguslikke tagajärgi kolmandatele isikutele.

53 Mis teisalt puudutab kahju hüvitamise nõuet, siis selles osas tuleb märkida, et nimetatud dokumentides ei ole täpselt lahendatud põhimõttelist küsimust, kas liidu kohtute ja käesoleval juhul Üldkohtu alluvusse kuuluvad EIP vastu esitatud lepinguvälist vastutust puudutavad hagid. Erisätete puudumise korral tuleb seega tõlgendada EÜ artikli 225 lõiget 1 ja artiklit 235 ning artikli 288 teist lõiku, millest sõltub, kas Euroopa Kohtu ja käesoleval juhul Üldkohtu pädevusse kuulub EIP vastu esitatud kõnealuse kahju hüvitamise nõude arutamine.

54 Esiteks tuleb märkida, et Euroopa Kohus on juba lugenud ennast pädevaks arutama kahju hüvitamise hagi, mis on esitatud EIP vastu EMÜ artikli 178 ja artikli 215 teise lõigu (nüüd EÜ artikkel 235 ja artikli 288 teine lõik) alusel. Euroopa Kohus põhjendas

oma pädevust asjaoluga, et väidetavalt õigusvastane akt võeti vastu sellise rahastamislepingu täitmiseks, mille EIP sõlmis ühenduse esindajana ja tema nimel selliste ülesannete täitmise raames, mis tulenevad teatud sätetest ühenduse eelarvest rahastatavate riskikapitalide andmise ja haldamise valdkonnas, ning asjaoluga, et EIP ise on EÜ asutamislepingu alusel ühenduse struktuuri kuuluv organ ja EIP toimingute ja tegevusetuse eest sellise rahastamislepingu täitmisel vastutab ühendus (vt selle kohta eespool punktis 31 viidatud kohtuotsus SGEEM ja Etroy *vs.* EIP, punktid 4 ja 12–15, ning 25. mai 1993. aasta otsus kohtuasjas C-370/89: SGEEM ja Etroy *vs.* EIP, EKL 1993, lk I-2583, punkt 24). Selles osas märkis Euroopa Kohus, et „[EMÜ] artikli 215 teises lõikes kasutatud mõistet „institutsioon" tuleb mõista nii, et sellega peetakse silmas ainult ühenduse institutsioone, mis on loetletud [EMÜ] asutamislepingu artikli 4 lõikes 1, kuid see mõiste hõlmab ka [EMÜ] asutamislepinguga loodud lepinguvälise vastutuse süsteemi silmas pidades selliseid ühenduse organeid nagu [EIP]" (eespool punktis 31 viidatud 2. detsembri 1992. aasta kohtuotsus SGEEM ja Etroy *vs.* EIP, punkt 16).

55 Teiseks on oluline meenutada, et kuigi EÜ asutamislepinguga loodud õiguskaitsevahendite süteemis kujutab kahju hüvitamise hagi võrreldes tühistamishagiga endast sõltumatut õiguskaitsevahendit, jääb samas käesolevas asjas kahju hüvitamise ja vaidlustatud otsuse tühistamise nõude vahel kehtima otsene seos, kuna hagis on täpsustatud, et „EÜ artikleid 235 ja 288 kohaldades esitatud kahju hüvitamise nõue on põhjendatud vaidlustatud otsuse õigusvastuse tõttu", kuna kahju hüvitamise nõue tundub tühistamisnõude kõrval olevat täiendav nõue. Pealegi ilmneb hagiavaldusest, et kahju hüvitamise nõudes taotletakse sellise summa maksmist, mille ulatus vastab otseselt „eeldatavale summale, mis hageja oleks saanud, […] kui hankeleping oleks sõlmitud temaga", st kahjuhüvitis vastab nende õiguste ulatusele, mis hagejal vaidlustatud otsuse tõttu saamata jäid. Kahju hüvitamise nõudega soovitakse seega korvata vaidlustatud otsuse tõttu hagejale tekkinud õiguslikud tagajärjed ja kui see nõue rahuldatakse, siis see kõrvaldab nimetatud õiguslikud tagajärjed.

56 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt (Euroopa Kohtu 26. veebruari 1986. aasta otsus kohtuasjas 175/84: Krohn Import-Export *vs*. komisjon, EKL 1986, lk 753, punktid 32 ja 33; Üldkohtu 15. märtsi 1995. aasta otsus kohtuasjas T-514/93: Cobrecaf jt *vs*. komisjon, EKL 1995, lk II-621, punkt 59, ja Üldkohtu 17. oktoobri 2002. aasta otsus kohtuasjas T-180/00: Astipesca *vs*. komisjon, EKL 2002, lk II-3985, punkt 139) tuleb silmas pidada olemasolevat „otsest seost" või „täiendavust", mis käesoleval juhul esineb tühistamishagi ja kahju hüvitamise hagi vahel ning nende hagide vastuvõetavuse hindamisel tuleb silmas pidada teise täiendavat olemust võrreldes esimesega, et vältida seda, et kahju hüvitamise hagi tulemus ei oleks kunstlikult eraldatud tühistamishagi tulemusest, mille suhtes ta on igal juhul mõeldud lisana või täiendavalt.

57 Kolmandaks on oluline rõhutada, et kuna kahju, mille EIP hagejale tekitas, on alguse saanud EIP sellise tegevuse elluviimise käigus, mis aitab kaasa ühenduse haldusülesannete täitmisele ja mis täpsemalt kujutab endast haldusvõimu sekkumist hankijana, ja kõnealune kahju ei tulene seega EIP tegevuse elluviimisest või selle tehingutest rahandusvaldkonnas või finantsturgudel, ei saa kontrolli, mida Üldkohus EÜ artikli 225 lõike 1, artikli 235 ja artikli 288 teise lõigu alusel võib teha, pidada selliseks, et see ohustab oma olemuselt EIP funktsionaalset ja institutsioonilist iseseisvust ja kahjustab EIP mainet finantsturgudel tegutseva sõltumatu organina. Samas nõustub EIP ise sellega, et Üldkohtu pädevusse kuulub käsitletav kahju hüvitamise nõue, mis on tema vastu esitatud EÜ artikli 225 lõike 1, artikli 235 ja artikli 288 alusel ning ta ei ole sugugi väitnud, et selline kontroll võiks kahjustada tema funktsionaalset ja institutsioonilist iseseisvust.

58 Seega kuulub Üldkohtu alluvusse ka EIP vastu EÜ artikli 225 lõike 1, artikli 235 ja artikli 288 teise lõigu alusel esitatud kahju hüvitamise nõue, kuna see nõue kaasneb

vastuvõetava nõudega tühistada EIP õigusakt, mis tekitab lõplikke õiguslikke tagajärgi kolmandatele isikutele.

59 Niisiis on Üldkohus pädev arutama ja lahendama käsitletavat hagi kogu ulatuses.

Hageja huvi vaidlustatud otsuse tühistamise vastu

Poolte argumendid

60 Kohtuistungil küsitleti EIP-d asjaomasel teemal ning ta kinnitas, et vaidlustatud otsus on ellu viidud, sest eduka pakkujaga sõlmiti raamleping, mis on osaliselt täidetud. Seetõttu leidis EIP, et tal ei ole vaidlustatud otsuse võimaliku tühistamise korral võimalik võtta sellist meedet nagu hankemenetluse uuesti alustamine. Samas täpsustas EIP, et ta ei kavatse siiski vaidlustada käsitletava hagi vastuvõetavust hageja huvi puudumise tõttu vaidlustatud otsuse tühistamise vastu. EIP märkis veel, et kuigi teoreetiliselt oleks võimalik hagi esitanud hankemenetlusest kõrvaldatud pakkuja endise olukorra taastamine hüvitise maksmise teel, ei ole käesoleval juhul sellise hüvitise maksmise tingimused täidetud, sest hageja ei ole vaidlustatud otsuse tõttu tegelikult kandnud mingit kahju.

61 Kohtuistungil märkis hageja, et ta on nõudnud mitmel korral erinevate otsuste osalist või täielikku tühistamist, ilma et institutsioonid, kes need otsused on teinud, oleksid neile tühistamisnõuetele piisavalt reageerinud. Lisaks väitis hageja, et tal on

kahekordne huvi nõuda vaidlustatud otsuse tühistamist. Esiteks seetõttu, et kuna ta osaleb hankemenetlustes, siis on tema huvides, et vaidlustatud otsusega seotud rikkumised tuvastatakse takistamaks samasuguste rikkumiste kordumist. Teiseks väidab ta, et tal on huvi nende rikkumiste tuvastamiste suhtes, et saada kahjutasu.

Üldkohtu hinnang

62 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt on füüsilise või juriidilise isiku esitatud tühistamishagi vastuvõetav üksnes siis, kui tal on huvi vaidlustatud meetme tühistamise suhtes, mis eeldab seda, et vaidlustatud meetme tühistamisel endal võivad olla õiguslikud tagajärjed ja et hagi tulemusel võib selle esitanud pool saada mingit kasu (Üldkohtu 10. detsembri 2009. aasta otsus kohtuasjas T-195/08: Antwerpse Bouwwerken *vs*. komisjon, EKL 2009, lk II-4439, punkt 33). Hagi vastuvõetavuse tingimuste, eriti menetluse algatamise huvi puudumise osas, mis kuulub asja läbivaatamist takistavate asjaolude hulka, tuleb Üldkohtul uurida omal algatusel, kas hagejal on huvi vaidlustatud otsuse tühistamiseks (vt Üldkohtu 10. märtsi 2005. aasta määrus liidetud kohtuasjades T-228/00: Gruppo ormeggiatori del porto di Venezia jt *vs*. komisjon, EKL 2005, lk II-787, punkt 22 ja seal viidatud kohtupraktika). Seda kohtupraktikat saab analoogia alusel kohaldada tühistamisnõuetele, mis on esitatud selliste hagide raames, mis sisaldavad täiendavalt ka kahju hüvitamise nõuet.

63 Käesoleval juhul tuleb Üldkohtul omal algatusel kontrollida, kas vaidlustatud otsuse tühistamine võib olla hagejale kasulik ka juhul, kui hankemenetlust ei saa uuesti alustada ja kui esitatud asjaolude puhul ei ole poolte vahel vaidlust küsimuses, et

hankelepingu sõlmimise ja selle osalise täitmise tõttu ei ole jäänud mingit võimalust, et EIP sõlmiks hagejaga hankelepingu.

64 Väljakujunenud kohtupraktikast ilmneb, et isegi juhul, kui hankelepingu sõlmimise otsus on täielikult ellu viidud mõne teise konkurendi kasuks, säilib pakkujatel huvi selle otsuse tühistamise vastu, mis seisneb kas hankijalt algse olukorra taastamise või hankijalt tulevikus hankemenetlustesse asjakohaste muudatuste tegemise nõudmises, siis kui asjaomane hankemenetlus tunnistatakse teatud seaduslikele nõuetele mittevastavaks (vt eespool punktis 32 viidatud kohtuotsus Simmenthal *vs*. komisjon, punkt 32, ja Üldkohtu 14. oktoobri 1999. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-191/96 ja T-106/97: CAS Succhi di Frutta *vs*. komisjon, EKL 1999, lk II-3181, punkt 63).

65 Asjaolu, et hanke elluviimise leping on allkirjastatud või juba täidetud enne hankemenetlusest kõrvaldatud pakkuja poolt asjaomases hankemenetluses lepingu sõlmimise otsuse peale esitatud hagi põhiküsimuses otsuse tegemist ja asjaolu, et hankija on eduka pakkujaga sõlmitud lepinguga seotud, ei takista juhul, kui hagi põhiküsimuses rahuldatakse, tegelikult hankijal EÜ artikli 233 alusel vajalike meetmete võtmist, et tagada hankemenetlusest kõrvaldatud pakkuja huvide vajalik kaitse (vt selle kohta Üldkohtu presidendi 10. novembri 2004. aasta määrus kohtuasjas T-303/04 R: Dynamics *vs*. komisjon, EKL 2004, lk II-3889, punkt 83 ja seal viidatud kohtupraktika).

66 Kui vaidlustatud otsus hankemenetlusest kõrvaldatud pakkuja esitatud hagi tulemusel tühistatakse, kuid hankijal ei ole enam võimalik kõnealust hankemenetlust uuesti alustada, saab pakkuja huvisid kaitsta näiteks rahalise hüvitisega, mille suurus vastab hankelepingu sõlmimise võimaluse kaotamisele või kui on võimalik kindlalt välja selgitada, et pakkujaga oleks asjaomane hankeleping sõlmitud, siis saamata jäänud tulu hüvitamisega (vt selle kohta Üldkohtu presidendi 2. mai 1994. aasta määrus

kohtuasjas T-108/94 R: Candiotte *vs.* nõukogu, EKL 1994, lk II-249, punkt 27; Üldkohtu presidendi 20. juuli 2000. aasta määrus kohtuasjas T-169/00 R: Esedra *vs.* komisjon, EKL 2002, lk II-2951, punkt 51, ja eespool punktis 65 viidatud kohtuotsus European Dynamics *vs.* komisjon, punkt 83). Viimase aja kohtupraktikast tuleneb, et tegelikult on võimalik kindlaks määrata hankemenetlusest kõrvaldatud pakkuja poolt õigusvastase otsuse tõttu kantud sellise kahju majanduslik väärtus, mis tuleneb sellest, et on kaotatud võimalus, et temaga sõlmitakse hankeleping (vt selle kohta Üldkohtu presidendi 25. aprilli 2008. aasta määrus kohtuasjas T-41/08 R: Vakakis *vs.* komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punktid 66 ja 67, ja Üldkohtu presidendi 20. jaanuari 2010. aasta määrus kohtuasjas T-443/09 R: Agriconsulting Europe *vs.* komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punktid 32–34 ja seal viidatud kohtupraktika).

67 Käesoleval juhul on hagejal põhjendatud huvi vaidlustatud otsuse tühistamise vastu selleks, et EIP taastaks EÜ artikli 233 esimesest lõigust tuleneva kohustuse alusel tema algse olukorra, mis võib käesoleval juhul toimuda sellise rahalise hüvitise vormis, mis vastab sellele, et kaotatakse võimalus, et temaga sõlmitakse hankeleping. Kuigi hageja esitas kahju hüvitamise nõude, mille tulemusel võidakse maksta hüvitisena rahasumma, tuleb siiski märkida, et selles nõudes ei viidata hankelepingu sõlmimata jäämisest tulenevale kahjule, vaid saamata jäänud tulule, mis vastab kasule, mis hageja oleks võinud saada, kui ta oleks hankelepingut täitnud (vt allpool punkt 210). Seega ei võta selle nõude rahuldamata jätmine käesoleval juhul hagejalt võimalust nõuda ELTL artikli 266 teise lõigu alusel oma algse olukorra taastamiseks rahalist hüvitist võimaluse kaotamise eest, et temaga sõlmitakse hankeleping.

68 Eeltoodust tulenevalt võib tühistamisnõude tulemus olla hagejale kasulik, mistõttu tal on vaidlustatud otsuse tühistamise suhtes põhjendatud huvi.

Vastuväidete puudumine hankemenetluses pakkumuste võrdleval hindamisel kasutatud valemi suhtes

Poolte argumendid

69 EIP väidab, et hageja väide hankemenetluses pakkumuste võrdleval hindamisel kasutatud valemi suhtes on vastuvõetamatu, kuna seda ei esitatud õigeaegselt enne pakkumuste esitamise tähtaega.

70 Hageja vaidleb EIP esitatud asja läbivaatamist takistavale asjaolule vastu.

Üldkohtu hinnang

71 Kõnealune asja läbivaatamist takistav asjaolu seondub tegelikult tühistamisnõude kolmanda ja neljanda väitega, millega hageja vaidlustab hankelepingu sõlmimise tingimuse „võimalus panna välja meeskond omavahendite arvel" ning tühistamisnõude viienda väitega, millega hageja vaidlustab hankelepingu sõlmimise tingimuste hindamispunktide osakaalu õiguspärasuse, st asjaolu, et tehnilised kriteeriumid annavad 75 % ja maksumus 25 % hindamispunktidest.

72 On tõsi, et hankemenetluses pakkumuste võrdleval hindamisel kasutatud valemi vaidlustamisega vaidlustab hageja muu hulgas ka hankedokumentide õiguspärasuse. Seega kerkib käesoleval juhul küsimus, kas sellise hankemenetluse dokumendi nagu hankedokumentide peale on võimalik EÜ artikli 230 neljanda lõigu alusel otse hagi

esitada ning kas hageja oleks niisugusel juhul pidanud nimetatud artikli alusel ja selle viiendas lõigus sätestatud tähtaja jooksul hankedokumente hagema.

73 Hankedokumente ei saa pidada õigusaktiks, mis puudutab kõiki pakkujaid isiklikult. Tegelikult kohaldatakse sarnaselt kõigi teiste hankija koostatud hankemenetluse dokumentidega, mille hulka nad kuuluvad, hankedokumente objektiivselt määratletud olukordades ja need toovad endaga kaasa õiguslikke tagajärgi üldiselt ja abstraktselt kindlaks määratud isikute rühmale. Seega on need üldist laadi ja hankija poolt nende individuaalne teatavakstegemine pakkujatele ei võimalda igaüht nendest pakkujatest kõigist teistest isikutest EÜ artikli 230 neljanda lõigu tähenduses eristada (Üldkohtu 21. mai 2008. aasta otsus kohtuasjas T-495/04: Belfass *vs*. nõukogu, EKL 2008, lk II-781, punktid 36–42).

74 Käesoleval juhul oli seega vaidlustatud otsus esimene toiming, mida hageja sai vaidlustada ja seega esimene toiming, mis andis talle õiguse hageda muu hulgas EIP koostatud hankedokumentides esitatud pakkumuste võrdlevaks hindamiseks kasutatud valemi õiguspärasust.

75 Seega ei ole EIP-l õigus, kui ta väidab, et käesoleva hagi raames on hilja vaidlustada muu hulgas EIP koostatud hankedokumentides esitatud pakkumuste võrdlevaks hindamiseks kasutatud valemi õiguspärasust.

76 Niisiis tuleb tühistamisnõude kolmas, neljas ja viies väide tunnistada vastuvõetavaks ja lükata EIP esitatud vastuvõetamatuse vastuväide tagasi.

Kahju hüvitamise nõude ebaselgus

Poolte argumendid

77 EIP väidab, et vastavalt Üldkohtu kodukorra artikli 44 lõik 1 punktile c on kahju hüvitamise nõue vastuvõetamatu, kui selles ei viidata kolmele EÜ artikli 288 teise lõigu kohasele ühenduse lepinguvälise vastutuse tingimusele, ning käesoleval juhul ei ole hageja väitnud ega hagiavalduses märkinud, et need tingimused oleks täidetud. EIP leiab, et hagiavalduses ei ole täpsustatud, millisel moel hankemenetluses õigusnorme rikuti ja sellest ei ilmne, et need rikkumised ja hageja väidetav kahju oleksid põhjuslikus seoses, hagiavaldusest ei selgu ka taotletud hüvitise laad ega täpne suurus. Niisiis tuleb kohaldatavat kohtupraktikat silmas pidades (Euroopa Kohtu 2. detsembri 1971. aasta otsus kohtuasjas 5/71: Zuckerfabrik Schöppenstedt *vs*. nõukogu, EKL 1971, lk 975, ja Üldkohtu 23. septembri 1994. aasta otsus kohtuasjas T-461/93: An Taisce ja WWF UK *vs*. komisjon, EKL 1994, II-733, punktid 42 ja 43) selline nõue vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata.

78 Hageja leiab, et sisuliselt ei ole kodukorra artikli 44 lõik 1 punkti c rikutud ja et hagiavalduses on EÜ artikli 288 teise lõigu kohase ühenduse lepinguvälise vastutuse kolme tingimuse tuvastamiseks esitatud vajalikud elemendid.

Üldkohtu hinnang

79 Tuleb meenutada, et vastavalt Euroopa Kohtu põhikirja artiklile 21 ja Üldkohtu kodukorra artikli 44 lõike 1 punktile c tuleb hagiavalduses märkida hagi ese ja ülevaade

fakti- ja õigusväidetest. Need peavad olema märgitud piisavalt selgelt ja täpselt, et kostja saaks valmistuda enda kaitsmiseks ja Üldkohus saaks vajaduse korral teha asjas otsuse täiendavate andmeteta. Õiguskindluse ja hea õigusemõistmise tagamiseks peavad selleks, et hagi oleks vastuvõetav, selle aluseks olevad õiguslikud ja faktilised asjaolud kas või kokkuvõtlikult, ent seostatult ja arusaadavalt tulenema hagiavalduse tekstist (Üldkohtu 3. veebruari 2005. aasta otsus kohtuasjas T-19/01: Chiquita Brands jt *vs*. komisjon, EKL 2005, lk II-315, punkt 64 ja seal viidatud kohtupraktika).

80 Nende nõuete täitmiseks peab ühenduse institutsioonide või kõigi muude ühenduse organite või organisatsioonide tekitatud kahju hüvitamise nõuet sisaldavas hagiavalduses olema esitatud andmed, mis võimaldaksid määratleda hageja poolt institutsioonile, organile või organisatsioonile etteheidetava käitumise (Üldkohtu 18. septembri 1996. aasta otsus kohtuasjas T-387/94: Asia Motor France jt *vs*. komisjon, EKL 1996, lk II-961, punkt 107; Üldkohtu 10. juuli 1997. aasta otsus kohtuasjas T-38/96: Guérin automobiles *vs*. komisjon, EKL 1997, lk II-1223, punkt 42, ja eespool punktis 79 viidatud kohtuotsus Chiquita Brands jt *vs*. komisjon, punkt 65 ja seal viidatud kohtupraktika).

81 Hagiavaldusest selgub, et „[…] kahjutasunõue, mis on esitatud EÜ artikleid 235 ja 288 kohaldades, tugineb vaidlustatud otsuse õigusvastasusele, […] mis on käesoleva hagiavalduse ese". Seega põhineb asjaomane nõue sõnaselgelt tühistamisnõude raames viidatud rikkumistel. Hagiavaldusest ilmneb veel, et „hageja nõuab, et EIP maksaks 3,88 miljoni euro suurusest summast 50 % ulatuses kahjutasu, st 1,94 miljonit eurot, mis on summa, mida hageja hindab brutokasumiks, mida ta oleks saanud hankemenetlusest, kui temaga oleks sõlmitud hankeleping". Seega sisaldab hagiavaldus elemente, mis võimaldavad tuvastada väidetava kahju iseloomu ja ulatuse. Pealegi selgitab hageja hagiavalduses, millisel viisil see summa välja arvutati. Kuigi hageja

ei pühenda hagiavalduses eraldi osa rikkumiste õigusvastasusele ja väidetava kahju põhjusliku seosele, sisaldab hagiavaldus siiski elemente, mis võimaldavad tuvastada, millistel põhjustel hageja leiab, et on seos kõnealuse käitumise ja kahju vahel, mida ta väidetavalt kannatas, st et käesoleval juhul tekib hageja arvates põhjuslik seos asjaolust, et vaidlustatud otsus takistas tema edukaks pakkujaks tunnistamist ja EIP-ga hankemenetluse eseme elluviimiseks raamlepingu sõlmimist.

82 Nimetatud asjaolude tõttu tuleb otsustada, et kahju hüvitamise nõue on vastuvõetav ja EIP asjaomane vastuvõetamatuse vastuväide tuleb tagasi lükata.

2. *Põhiküsimus*

Kohaldatav õigus

Poolte argumendid

83 Hageja leiab, et EIP pidi hankijana toimima vastavalt nõuetele, mis on esitatud dokumendis „Hankemenetluse juhend. Juhend [EIP] huvides teenuste, asjade ja ehitustööde hankemenetluste läbiviimise kohta" (edaspidi „hankejuhend"), lähtudes selle käsitletavate asjaolude toimumise ajal kehtinud redaktsioonist ning samuti võtma arvesse hankemenetluste suhtes kehtivaid üldpõhimõtteid ja õigusakte. Kuigi EIP hankemenetluste suhtes iseenesest ei kohaldata Euroopa Parlamendi ja nõukogu 31. märtsi 2004. aasta direktiivi 2004/18/EÜ ehitustööde riigihankelepingute, asjade

riigihankelepingute ja teenuste riigihankelepingute sõlmimise korra kooskõlastamise kohta (ELT L 134, lk 114; ELT eriväljaanne 06/07, lk 132), selgub hankejuhendi sissejuhatusest, et nimetatud direktiiv on asjakohane vahend juhendis esitatud nõuete mõistmiseks ning seda on kasutatud juhendi väljatöötamisel. Pealegi on Üldkohus juba nõustunud, et komisjoni hankealase otsuse õiguspärasuse kontrollimiseks võib kohaldada nõukogu 18. juuni 1992. aasta direktiivi 92/50/EMÜ, millega kooskõlastatakse riiklike teenuslepingute sõlmimise kord (EÜT L 209, lk 1; ELT eriväljaanne 06/01, lk 322), mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 1997. aasta direktiiviga 97/52/EÜ, millega muudetakse direktiive 92/50/EMÜ, 93/36/EMÜ ja 93/37/EMÜ, mis käsitlevad vastavalt riiklike teenuslepingute, riiklike tarnelepingute ja riiklike ehitustöölepingute sõlmimise korra kooskõlastamist (EÜT L 328, lk 1; ELT eriväljaanne 06/03, lk 3) (Üldkohtu 12. märtsi 2008. aasta otsus kohtuasjas T-345/03: Evropaïki Dynamiki *vs*. komisjon, EKL 2008, lk II-341, punkt 206).

84 EIP vaidleb vastu, et direktiiv 2004/18 ei ole tema suhtes kohaldatav ja lisab, et hankemenetluste suhtes kohaldatav kohtupraktika puudutab teda ainult osas, milles selles tõlgendatakse sätteid, mis on tema enda suhtes kohaldatavad. Kohtupraktikast ilmneb (eespool punktis 31 viidatud Üldkohtu otsus Sogelma *vs*. AER, punkt 115, ja Üldkohtu 10. septembri 2008. aasta otsus kohtuasjas T-59/05: Evropaïki Dynamiki *vs*. komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punktid 46 ja 47), et nii direktiivi 2004/18 kui ka direktiivi 92/50, mille esimesena nimetatud direktiiv muudab ja asendab, ei kohaldata hankemenetluste suhtes, mis on läbi viidud ühenduse institutsiooni või organi või organisatsioonide huvides, välja arvatud juhul, kui sätetes, milles neile on otseselt viidatud, ei sätestata teisiti.

Üldkohtu hinnang

85 Poolte argumentidest tekib küsimus, milliste hanke-eeskirjade järgi peab EIP enda jaoks, tasu eest ja omavahendite arvel ehitustöid, asju või teenuseid hankima.

86 EIP on finantsküsimustes iseseisev, kui ta tegutseb EÜ artikli 267 alusel „kapitaliturru vahenditega ja omavahendeid kasutades" (vt selle kohta eespool punktis 42 viidatud 10. juuli 2003. aasta kohtuotsus komisjon *vs.* EIP, punktid 101 ja 128) ega kasuta ühenduse eelarvet, olgugi et tal on ülesanne hallata sellest eelarvest pärit vahendeid ühenduselt saadud volituste alusel ja ühenduse huvides ning seega on osa tema tegevusest rahastatud ühenduse eelarvevahenditest. Käesoleval juhul puudutab hagi aga hankemenetlust, mida rahastatakse EIP enda vahenditest.

87 Sellist menetlust ei rahastata nõukogu 25. juuni 2002. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 1605/2002, mis käsitleb Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust (EÜT L 248, lk 1; ELT eriväljaanne 01/04, lk 74, muudetud kujul; edaspidi „finantsmäärus"), teise osa IV jaotise sätete kohaselt ega seda enam komisjoni 23. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ, Euratom) nr 2342/2002, millega kehtestatakse määruse nr 1605/2002 üksikasjalikud rakenduseeskirjad (EÜT L 357, lk 1; ELT eriväljaanne 01/04, lk 145; muudetud kujul; edaspidi „rakendusmäärus") teise osa III jaotise sätete alusel. Tegelikult on nimetatud sätted kohaldatavad üksnes „Euroopa ühenduste üldeelarve suhtes" ja nagu nähtub finantsmääruse artikli 88 lõikest 1, on riigihankelepingud lepingud, mida rahastatakse täielikult või osaliselt nimetatud üldeelarvest (Üldkohtu 8. mai 2007. aasta otsus kohtuasjas T-271/04: Citymo *vs.* komisjon, EKL 2007, lk II-1375, punkt 121).

88 Ent sellegipoolest tuleb EIP hankemenetlused läbi viia kooskõlas EÜ asutamislepingu alusnormidega ja õiguse üldpõhimõtetega, mis puudutavad eelkõige kaupade vaba liikumist (EÜ artikkel 28), asutamisvabadust (EÜ artikkel 43), teenuste osutamise vabadust (EÜ artikkel 49), mittediskrimineerimist, võrdset kohtlemist, läbipaistvust ja proportsionaalsust. Väljakujunenud kohtupraktikast ilmneb tegelikult ühenduse

hankemenetluste kohta, et hankija peab järgima EÜ asutamislepingu alusnorme ja õiguse üldpõhimõtteid ning põhiõiguste harta eesmärke.

89 Olgugi et ehitustööde, asjade ja teenuste hankedirektiivid reguleerivad ainult selliseid hankeid, mille korraldajad on liikmesriikide üksused või hankijad ja neid ei saa vahetult kohaldada ühenduse haldusasutuste hangetele, võib nende direktiivide raames kehtestatud eeskirjadele või neis väljendatud põhimõtetele siiski tugineda asjaomase haldusasutuse tegevuse vastustamiseks, kuna need direktiivid ise on vaid ühenduse haldusasutuste suhtes vahetult kohaldatavate EÜ asutamislepingu aluspõhimõtete ja õiguse üldpõhimõtete täpsem väljendus (vt selle kohta Euroopa Kohtu 9. septembri 2003. aasta otsus kohtuasjas C-25/02: Rinke, EKL 2003, lk I-8349, punktid 25–28). Tegelikult on ühenduse õiguse ühetaoline kohaldamine üks ühenduse õiguskorra alustest, mis on kohaldatav ühetaoliselt kõigi õigussubjektide suhtes (Euroopa Kohtu 6. detsembri 2005. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-453/03, C-11/04, C-12/04 ja C-194/04: ABNA jt, EKL 2005, lk I-10423, punkt 104), ja kõik õigussubjektid peavad järgima seaduslikkuse põhimõtet. Seega peavad ühenduse institutsioonid järgima EÜ asutamislepingu sätteid ja õiguse üldpõhimõtteid, mida kohaldatakse nende suhtes samaoodi nagu kõigi teiste õigussubjektide suhtes (vt selle kohta Euroopa Kohtu 17. detsembri 1998. aasta otsus kohtuasjas C-185/95 P: Baustahlgewebe *vs.* komisjon, EKL 1998, lk I-8417, punktid 18–21 ja eespool punktis 62 viidatud kohtuotsus Antwerpse Bouwwerken *vs.* komisjon, punkt 55). Pealegi saab nende direktiivide raames kehtestatud eeskirjadele või neis väljendatud põhimõtetele viidata ühenduse haldusasutuse vastu nõude esitamiseks, kui see võtab oma funktsionaalset ja institutsioonilist iseseisvust kasutades ja talle EÜ asutamislepinguga antud volituste piires vastu õigusakti, milles viidatakse otseselt nende hankemenetluste osas, mida ta korraldab oma huvides, vastavalt teatud eeskirjadele või teatud põhimõtetele, mis on esitatud kõnealustes direktiivides ja mille tulemusel kohaldatakse neid eeskirju ja põhimõtteid *patere legem quam ipse fecisti* (enda poolt kehtestatud seaduste täitmine) printsiibi kohaselt (vt selle kohta Euroopa Kohtu 11. juuli 1985. aasta otsus liidetud kohtuasjades 87/77, 130/77, 22/83, 9/84 ja 10/84: Salerno jt *vs.* komisjon ja nõukogu, EKL 1985, lk I-2523, punktid 52, 56 ja 57 ning Euroopa Kohtu 29. aprilli 2004. aasta otsus kohtuasjas C-496/99 P: komisjon *vs.* CAS Succhi di Frutta, EKL 2004, lk I-3801, punktid 113–115). Kui asjaomane õigusakt vajab tõlgendamist, siis tuleb seda teha, niivõrd kui see on võimalik, ühenduse õiguskorda ühetaoliselt kohaldades ja kooskõlas EÜ asutamislepingu sätete ja õiguse üldpõhimõtetega (vt Euroopa Kohtu 21. märtsi

1991. aasta otsus kohtuasjas C-314/89: Rauh, EKL 1991, lk I-1647, punkt 17 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 29. juuni 1995. aasta otsus kohtuasjas C-135/93: Hispaania *vs.* komisjon, EKL 1995, lk I-1651, punkt 37).

90 Hankejuhendis on kirjas, et EIP on otsustanud „EÜ hangetealaste aluspõhimõtete järgmiseks ja eelkõige võrdse kohtlemise, mittediskrimineerimise ja läbipaistvuse põhimõtte järgmiseks" kehtestada hankemenetluse korra, mis võimaldab „tagada kvalifitseeritud pakkujate konkurentsi ja eduka pakkuja valimise nii maksumuse kui kvaliteedi alusel". Selle eesmärgi täitmiseks on EIP hankejuhendis märkinud, et „[k]uigi direktiivi [2004/18] iseenesest EIP suhtes ei kohaldata, on see asjakohane vahend [EIP] kehtestatud korra mõistmiseks". Hankejuhendi punktis 2.1 on märgitud, et „[EIP] kasutab direktiivis [2004/18] kirjeldatud menetlusi hankelepingute sõlmimisel, mis ei ole direktiivis [2004/18] sätestatud erandite kohaselt direktiivi reguleerimisalast välja jäetud ning mille eeldatav maksumus käibemaksuta on võrdne järgmiste piirmääradega või nendest suurem: a) 206 000 eurot teenuste riigihankelepingute puhul […]". Kõnealuses hankejuhendis on lisaks palju viiteid direktiivi 2004/18 sätetele.

91 Hankejuhendi punktides 2.4 ja 2.5 kirjeldatakse täpselt nimetatud juhendi punkti 2.2.1 kohase hankemenetluse eri etappe.

92 Hankejuhend määrab selles osas üldreeglid, millest tulenevad õiguslikud tagajärjed kolmandatele isikutele, eelkõige neile, kes otsustavad esitada pakkumuse hankemenetluses, mida rahastatakse täielikult või osaliselt EIP omavahenditest, ning teeb need reeglid EIP suhtes õiguslikult siduvaks, juhul kui ta otsustab korraldada hankemenetluse oma huvides (vt selle kohta eespool punktis 87 viidatud kohtuotsus Citymo *vs.* komisjon, punkt 122).

93 Eeltoodud kaalutlustest tuleneb, et kui EIP kasutab kapitalituru vahendeid ja omavahendeid, eelkõige juhul, kui ta viib läbi hankemenetluse oma huvides, siis peab ta järgima nii eespool punktis 88 nimetatud põhimõtteid kui ka hankejuhendi eeskirju, eelkõige eeskirju, mis on loetletud eespool punktis 91, ja tõlgendama neid eeskirju lähtudes põhimõtetest, mida nende eeskirjadega soovitakse rakendada, lähtudes vajaduse korral direktiivist 2004/18, millele need eeskirjad viitavad.

Tühistamisnõue

94 Hageja esitab hagiavalduses oma tühistamisnõude põhjenduseks viis väidet. Esimese väite kohaselt on sisuliselt rikutud hankejuhendi punkti 2.5.2, läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise põhimõtteid ning õigust tõhusale õiguskaitsevahendile. Teise väite kohaselt on sisuliselt rikutud läbipaistvuse ja hea halduse põhimõtteid, kohustust põhjendada isiku kahjuks tehtud otsust ning õigust tõhusale õiguskaitsevahendile. Kolmanda väite kohaselt on sisuliselt rikutud proportsionaalsuse põhimõtet ja kohustust valida hankelepingu sõlmimise tingimused, mis võimaldavad pakkumuste objektiivset hindamist. Neljanda väite kohaselt on rikutud võrdse kohtlemise põhimõtet ja kohustust kasutada pakkumuste võrdleval hindamisel hankelepingu sõlmimise tingimusi, mis ei ole vastuolus pakkujate kvalifitseerimistingimustega. Viies väide puudutab hangetealaste õigusnormide rikkumist, mis seisnes selles, et hankelepingu sõlmimise tingimuste hindamispunktide osakaalu jaotuse tagajärjel kaotas vaidlustatud otsuses pakkumuse maksumus tähtsuse või selle osakaal muutus minimaalseks.

95 Hageja esitas oma 8. jaanuari 2010. aasta kirjas (vt eespool punkt 21) kuus väidet vaidlustatud otsuse tühistamise põhjendamiseks, mis puudutasid finantsmääruse artiklit 99 ning rakendusmääruse artikli 148 lõikeid 1 ja 2, mis keelavad igasuguse hankija ja taotleja või pakkuja vahelise sidepidamise, mille tagajärjel tehakse hanke- või

pakkumuse tingimustesse muudatusi, samuti puudutasid hankija väited võrdse kohtlemise, läbipaistvuse ja mittediskrimineerimise põhimõtteid, nagu need on määratletud finantsmääruse artiklis 89, koostoimes selle põhjendusega 18.

96 Kõigepealt tuleb hinnata hagi esimest ja teist väidet koos, kuna need osaliselt kattuvad. Seejärel tuleb vaadelda koos kolmandat ja neljandat väidet, mis tunduvad olevat täiendavad väited. Lõpuks tuleb enne viienda väite käsitlemist otstarbekuse kaalutlustel jätkata kuuenda väite hindamisega.

Esimene ja teine väide

– Poolte argumendid

97 Esimeses ja teises väites märgib hageja, et EIP rikkus hankejuhendi punkti 2.5.2, läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise põhimõtteid, tema õigust tõhusale õiguskaitsevahendile ning kohustust põhjendada isiku kahjuks tehtud otsust. Kõigepealt väidab hageja, et EIP oleks pidanud teda viivitamata ja kirjalikult teavitama vaidlustatud otsusest ja edastama omal algatusel sama teabe eranditult kõigile pakkujatele, jättes neile oma seaduslike õiguste teostamiseks piisavalt aega. Seejärel oleks EIP pidanud talle 15 päeva jooksul tema taotluse saamisest teatama edukaks tunnistatud pakkuja nime ning tema pakkumuse tagasilükkamise põhjused ning põhjendama vaidlustatud otsust, lähtudes tema pakkumusest, edastades talle hindamisprotokollis sisalduvad

edukat pakkumust iseloomustavad andmed ja selle eelised tema pakkumusega võrreldes. Lõpuks väidab hageja, et EIP oleks pidanud talle vähemalt enne käsitletava hagiavalduse esitamist edastama vaidlustatud otsuse põhjendused, et tagada tema õigus tõhusale õiguskaitsevahendile.

98 EIP nõuab esimese väite tagasilükkamist. Ta leiab, et Euroopa Liidu Teatajas avaldatud hankelepingu sõlmimise teade on ühenduse õiguskorras ametlikult lubatud vahend hageja vaidlustatud otsusest teavitamiseks. Asjaolu, et hankija ei teatanud vaidlustatud otsusest hagejale eraldi, on tema teenistuste halduskorralduslik eksimus. Nimetatud teenistused vastasid siiski viivitamata 1. augustil 2008 hageja 31. juuli 2008. aasta selgituste nõudele. Vastavalt kohtupraktikale ei saa teavitamiskohustuse täitmata jätmist puudutav etteheide mingil juhul olla edukas, sest hageja teadis käsitletava hagi esitamise kuupäeval, st 6. oktoobril 2008 vaidlustatud otsuse põhjendusi. Samuti ei ole võimalik tuvastada mingit võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist, kuna väidetav õigusvastane käitumine ei saanud mõjutada vaidlustatud otsust, arvestades asjaolu, et pakkumuste hindamise komisjon oli selgelt väljendanud seisukohta, et lähtudes hankelepingu sõlmimise tingimustest oli edukaks tunnistatud pakkuja pakkumus palju parem kui hageja pakkumus.

99 Lisaks nõuab EIP hageja teise väite tagasilükkamist. EIP väidab, et vaidlustatud otsus oli õiguslikult piisavalt põhjendatud ja et ta viis menetluse läbi vastavalt hankejuhendi eeskirjadele ja hankemenetlust pudutavale kohtupraktikale. Kohtuparktika ja hankejuhendi punkti 2.5.2 kohaselt sai hankija 1. augusti 2008. aasta kirjaga põhjendatud selgituse edukat pakkumust iseloomustavate andmetega ja selle eeliste kohta tema pakkumusega võrreldes ning selles oli ära toodud edukaks tunnistatud pakkumuse esitanud pakkuja nimi, mistõttu vaidlustatud otsus oli piisavalt põhjendatud, et võimaldada hagejal kasutada õiguskaitsevahendit ja Üldkohtul teostada oma järelevalvet, lähtudes käsitletava juhtumi konkreetsetest asjaoludest. Nimetatud kirjast ilmneb selgesti, et iga hankelepingu sõlmimise tingimuse kohta, välja arvatud majanduslik tingimus, oli edukaks tunnistatud pakkuja pakkumus saanud kaks korda

kõrgemad hindamispunktid kui hageja pakkumus. Kuigi hageja oli saanud edukast pakkujast ühe kõrgema hindamispunkti majandusliku tingimuse osas, ei onud see määrav, kuna viimati nimetatud kriteeriumi suhteline osakaal oli hindamispunktide kogusummast 25 %.

– Üldkohtu hinnang

100 Kuigi ühenduse asutusel on ulatuslik kaalutlusõigus, on väga oluline pidada kinni ühenduse õiguskorraga haldusmenetlustes ette nähtud tagatistest. Mainitud tagatiste hulka kuuluvad eelkõige asjaomase asutuse kohustus uurida hoolikalt ja erapooletult kõiki antud juhtumi puhul tähtsust omavaid asjaolusid. Üksnes niiviisi saab ühenduste kohus kontrollida, kas faktilised ja õiguslikud asjaolud, millest kaalutlusõiguse teostamine sõltub, on täidetud (Euroopa Kohtu 21. novembri 1991. aasta otsus kohtuasjas C-269/90: Technische Universität München, EKL 1991, lk I-5469, punkt 14, ja Üldkohtu 5. märtsi 2002. aasta otsus kohtuasjas T-241/00: Le Canne *vs*. komisjon, EKL 2002, lk II-1251, punkt 53). Väljakujunenud kohtupraktikast selgub aga, et asjaomasel asutusel on ulatuslik kaalutusõigus asjaolude osas, mida tuleb võtta arvesse hankemenetluses hankelepingu sõlmimise otsuse tegemisel (Üldkohtu 27. septembri 2002. aasta otsus kohtuasjas T-211/02: Tideland Signal *vs*. komisjon, EKL 2002, lk II-3781, punkt 33, ja Üldkohtu 6. juuli 2005. aasta otsus kohtuasjas T-148/04: TQ3 Travel Solutions Belgium *vs*. komisjon, EKL 2005, lk II-2627, punkt 47; vt selle kohta ka Euroopa Kohtu 23. novembri 1978. aasta otsus kohtuasjas 56/77: Agence européenne d'intérims *vs*. komisjon, EKL 1978, lk 2215, punkt 20).

101 Esiteks tuleb hinnata hageja väiteid, mille kohaselt EIP rikkus hankejuhendi punkti 2.5.2 sellega, et ei teavitanud hagejat vaidlustatud otsuse vastuvõtmisest tähtaegselt.

102 Hankejuhendi punktist 2.5.2 „[EIP] sidepidamine taotlejate ja pakkujatega" selgub, et „[EIP] teavitab viivitamata asjaomaseid menetlusosalisi hankemenetlustes tehtud otsustest".

103 EIP möönis Üldkohtus ning ka hagejale 14. augustil 2008 saadetud kirjas, et „hageja ei saanud õigeaegselt ametlikku kirja, millega teavitati hankemenetluse tulemustest" ja selgitas, et „hageja vaide tõttu läbi viidud uurimise tulemusel selgus, et see oli halduskorralduslik eksimus". Lisaks möönis EIP, et kõiki pakkujaid, „välja arvatud kahjuks hageja", teavitati vaidlustatud otsuse vastuvõtmisest 18. veebruari 2008. aasta kirjaga. EIP ei vaielnud vastu, et hageja sai vaidlustatud otsusest teada alles 26. juuli 2008. aasta Euroopa Liidu Teataja lisast, see tähendab üle ühe kuu pärast raamlepingu allkirjastamist 12. ja 17. juunil 2008, ja selle jõustumisest 16. juunil 2008.

104 Käesoleval juhul on EIP rikkunud hankejuhendi punkti 2.5.2, kuna ta ei teavitanud hagejat vaidlustatud otsuse vastuvõtmisest tähtaegselt.

105 Teiseks tuleb hinnata hageja väiteid, et EIP rikkus hankejuhendi punkti 2.5.2 ja kohustust põhjendada isiku kahjuks tehtud otsust, kuna EIP ei edastanud talle edukat pakkumust iseloomustavaid andmeid ja selle eelised ning eduka pakkuja nime 15 päeva jooksul tema kirjaliku taotluse kättesaamisest või kõige hiljem enne, kui ta esitas oma hagi.

106 Hankejuhendi punktis 2.5.2 on nimelt märgitud, et „[o]sapoole nõudel edastab [EIP] 15 päeva jooksul alates kirjaliku taotluse saamisest: […] kõigile pakkujatele, kelle pakkumus on vastu võetud, edukat pakkumust iseloomustavad andmed ja selle eelised tema pakkumusega võrreldes ning eduka pakkuja nime või raamlepingu osapoolte nimed […]".

107 Selline toimimisviis on kooskõlas EÜ artiklis 253 sätestatud põhjendamiskohustusega, mille kohaselt isiku kahjuks tehtud otsuse põhjendus peab võimaldama kohtul teostada õiguspärasuse kontrolli ning huvitatud isikutel mõista võetud meetme põhjuseid, et kaitsta oma õigusi ja kontrollida, kas asjaomane otsus on põhjendatud või mitte (vt analoogia alusel Üldkohtu 24. jaanuari 1992. aasta otsus kohtuasjas T-44/90: La Cinq *vs*. komisjon, EKL 1992, lk II-1, punkt 42 ja seal viidatud kohtupraktika; Üldkohtu 8. mai 1996. aasta otsus kohtuasjas T-19/95: Adia interim *vs*. komisjon, EKL 1996, lk II-321, punkt 32, ja Üldkohtu 12. juuli 2007. aasta otsus kohtuasjas T-250/05: Evropaïki Dynamiki *vs*. komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punktid 68 ja 69). Hankemenetluses ei jäta asjaolu, et huvitatud pakkujad saavad põhjendatud otsuse ainult siis, kui nad seda otseselt taotlevad, mingit võimalust tõhusalt kaitsta oma õigusi Üldkohtus. Tegelikult hakkab EÜ artikli 230 viiendas lõigus kehtestatud tähtaeg kulgema alles siis, kui põhjendatud otsus on teatavaks tehtud, tingimusel et pakkuja oli esitanud põhjendatud otsuse saamise taotluse mõistliku aja jooksul oma pakkumuse tagasilükkamise otsusest teadasaamisest (vt eespool viidatud kohtuotsus Adia Interim *vs*. komisjon, punkt 33 ja seal viidatud kohtupraktika).

108 Võttes arvesse, et hankijal on hankemenetluses ulatuslik kaalutlusõigus, on talle pandud kohustus edastada piisavad põhjendused hankemenetlusest kõrvaldatud pakkujatele, kes seda taotlevad, mis eeldab, et hankija kaalub hoolikalt, millised põhjendused ta esitab ja millised on tegurid, mille alusel ta oma otsuse teeb (vt eespool punktis 84 viidatud kohtuotsus Evropaïki Dynamiki *vs*. komisjon, punkt 134).

109 Põhjendamiskohustuse täitmise hindamisel tuleb lähtuda teabest, mis oli hageja käsutuses hetkel, kui ta esitas oma hagi (Üldkohtu 25. veebruari 2003. aasta otsus kohtuasjas T-183/00: Strabag Benelux *vs*. nõukogu, EKL 2003, lk II-135, punkt 58, ja Üldkohtu 25. veebruari 2003. aasta otsus kohtuasjas T-4/01: Renco *vs*. nõukogu, EKL 2003, lk II-171, punkt 96). Väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et põhjendusi ei saa esitada seevastu esimest korda alles hiljem ühenduste kohtule, välja arvatud erandlikel asjaoludel (vt Üldkohtu 20. mai 2009. aasta otsus kohtuasjas T-89/07: VIP Car Solutions *vs*. parlament, EKL 2009, lk II-1403, punkt 76 ja seal viidatud kohtupraktika).

110 Poolte vahel ei ole vaidlust küsimuses, et hageja esitas 31. juuli 2008. aasta kirjas taotluse saada teavet edukat pakkumust iseloomustavate andmete ja selle eeliste kohta tema pakkumusega võrreldes ning edukaks tunnistatud pakkumuse esitanud pakkuja nime kohta. EIP märgib, et ta vastas sellele taotlusele 1. augusti 2008. aasta kirjaga. Kui hageja pärast viimati nimetatud kirja kättesaamist nõudis 1. augusti 2008. aasta kirjas uuesti selgitusi, siis EIP vastas talle 14. augusti 2008. aasta kirjaga, milles ta saatis hagejale juba võimalikult täieliku vastuse ja palus tal tutvuda Euroopa Liidu Teatajas avaldatud hankelepingu sõlmimise otsusega. Kohtule esitatud toimikust ega ka poolte argumentidest ei selgu, et EIP oleks võinud edastada vaidlustatud otsuse põhjendused enne käsitletava hagi esitamist muul kui eespool märgitud viisil.

111 Sellest tuleneb, et vaidlustatud otsuse põhjendused, mille EIP esitas hagejale tema 31. juuli 2008. aasta taotluse alusel, enne kui hageja esitas oma hagi, tuleb leida EIP 1. augusti 2008. aasta kirja sõnastusest, selle kontekstist ja asjaomast valdkonda reguleerivatest õigusnormidest, kuna see otsus saadeti 15 päeva jooksul hageja taotluse saamisest.

112 Nagu 1. augusti 2008. aasta kirjast ilmneb, edastas EIP hagejale edukaks tunnistatud pakkumuse esitanud pakkuja nime, hankelepingu sõlmimise kriteeriumide hindamispunktide osakaalud ja pakkumuste võrdleva hindamise käigus vastavalt hageja pakkumusele ja edukaks tunnistatud pakkuja pakkumusele antud hindamispunktide jaotuse. Selles kirjas märkis EIP, et hageja pakkumus sai 22,03 hindamispunkti (maksimaalsest 35 punktist), mis jagunesid järgmiselt: pakkumuse maksumuse eest 8,75 punkti (maksimaalsest 8,75 punktist), tehnilise tingimuse „kvaliteedijuhtimine" eest 2,85 punkti (maksimaalsest 5,25 punktist), tehnilise tingimuse „väljapakutud töötajate pädevuse ja kvalifikatsiooni tase" eest 7,43 punkti (maksimaalsest 15,75 punktist) ja tehnilise tingimuse „võimalus panna välja meeskond omavahendite arvel" eest 3 punkti (maksimaalsest 5,25 punktist), samas kui eduka pakkuja pakkumus sai 29,36 hindamispunkti (maksimaalsest 35 punktist), mis jagunesid järgmiselt:

pakkumuse maksumuse eest 5,29 punkti (maksimaalsest 8,75 punktist), tehnilise tingimuse „kvaliteedijuhtimine" eest 4,12 punkti (maksimaalsest 5,25 punktist), tehnilise tingimuse „väljapakutud töötajate pädevuse ja kvalifikatsiooni tase" eest 15,3 punkti (maksimaalsest 15,75 punktist) ja tehnilise tingimuse „võimalus panna välja meeskond omavahendite arvel" eest 4,12 punkti (maksimaalsest 5,25 punktist).

113 EIP edastatud teave, mis esitati hagejale arvandmetena, võimaldas hagejal võrrelda otseselt iga hankelepingu sõlmimise kriteeriumi osas tema ja eduka pakkuja pakkumusele antud hindamispunkte, seega ei piirdunud EIP hagejale ainult mõlema asjaomase pakkumuse hindamise kogupunktide edastamisega. Eelkõige võimaldas nimetatud teave hagejal kohe täpselt mõista neid põhjuseid, miks tema pakkumust välja ei valitud, see tähendab seda, et pakkumuste võrdleva hindamise käigus tema pakkumusele antud hindamispunktide kogusumma oli madalam kui eduka pakkuja pakkumusele antu, olgugi et ta sai parimad hindamispunktid pakkumuse maksumuse kriteeriumi eest, ei piisanud sellest – arvestades seda, millise osakaalu oli EIP määranud hankelepingu sõlmimise tingimustele hindamispunktidele –, et tasakaalustada tema pakkumusele kõigi kolme tehnilise tingimuse eest antud hindamispunkte, mis olid madalamad kui eduka pakkuja pakkumusel.

114 Samas tuleb hankemenetluse suhtes – mille raames hageja oli teinud vähempakkumuse selles mõttes, et ta esitas võrreldes kõigi teiste pakkumustega madalaima hinnaga pakkumuse ja tema pakkumus lükati tagasi ainult põhjusel, et selle tehniline külg oli hinnatud suhteliselt nõrgemaks kui eduka pakkuja oma – sedastada, et seda põhjendust, olgugi et sellele järgnes selgitus, ei saa siiski pidada piisavaks, pidades silmas nõudeid, mille kohaselt põhjendus peab selgelt ja ühemõtteliselt näitama õigusakti andja arutluskäiku (vt selle kohta eespool punktis 109 viidatud kohtuotsus VIP Car Solutions *vs.* parlament, punktid 75 ja 76). Tegelikult ei sisalda 1. augusti 2008. aasta kiri teavet põhjuste kohta, mis EIP arvates õigustasid tehniliste kriteeriumide eest vastavalt hageja ja eduka pakkuja pakkumustele antud hindamispunkte. Lisaks ei olnud selles kirjas sisaldunud hindamispunktidele lisatud üldisi selgitusi, mis

täpsustaksid põhjusi, mis ajendasid EIP-d andma rohkem punkte eduka pakkuja pakkumusele kui hageja pakkumusele iga tehnilise tingimuse eest, millisel juhul oleks see võimaldanud pidada vaidlustatud otsuse põhjendusi piisavaks (vt selle kohta eespool punktis 84 viidatud Üldkohtu 10. septembri 2008. aasta otsus kohtuasjas T-59/05: Evropaïki Dynamiki *vs*. komisjon, punkt 129, ja Üldkohtu 9. septembri 2009. aasta otsus kohtuasjas T-437/05: Brink's Security Luxembourg *vs*. komisjon, EKL 2009, lk II-3233, punkt 169).

115 Niisiis on EIP menetluse käigus avaldanud, mis põhjustel ta võttis vastu vaidlustatud otsuse, ja eelkõige asjaolu, et tehniliste tingimuste „väljapakutud töötajate pädevus ja kvalifikatsioon" ja „võimalus panna välja meeskond omavahendite arvel" puhul oli „põhiprobleem […] hageja konsultantide kogemus (või pigem kogemuse puudumine) pangandus- /rahandussektoris" ja tehnilise tingimuse „kvaliteedijuhtimine" puhul oli edukaks tunnistatud pakkumus „täpsem" kui hageja pakkumus, mis „tundus katvat kõiki nõutud aspekte, kuid oli kirja pandud üsna üldises ja keerulises sõnastuses". See ei korva siiski asjaolu, et algselt oli vaidlustatud otsus ebapiisavalt põhjendatud. Tegelikult ei toonud EIP välja ühtki erandlikku asjaolu, mis oleks õigustanud seda, et ta ei esitanud hagejale piisavat põhjendust 15 päeva jooksul tema taotluse kättesaamisest ja igal juhul enne, kui ta esitas hagi.

116 Eeltoodust ilmneb, et vaidlustatud otsus ei ole piisavalt põhjendatud ja seega on see vastuolus hankejuhendi punktiga 2.5.2 ja üldisemalt EÜ artikliga 253.

117 Kolmandaks tuleb hinnata hageja väiteid, et rikutud on õigust tõhusale õiguskaitsevahendile ning läbipaistvuse ja võrdse kohtlemise ning hea halduse põhimõtteid.

118 Kõigepealt tuleb õiguse tõhusale õiguskaitsevahendile rikkumise osas meenutada, et võimalus pöörduda kohtusse on üks õigusel rajaneva ühenduse aluseid ning see on EÜ asutamislepingust lähtuvas õiguskorras tagatud, kuna asutamisleping kehtestab õiguskaitsevahendite ja menetluste tervikliku süsteemi, mis on mõeldud selleks, et usaldada Euroopa Kohtule ühenduse asutuste õigusaktide seaduslikkuse kontrollimine (eespool punktis 30 viidatud kohtuotsus Les Verts *vs*. parlament, punkt 23). Lisaks on Euroopa Kohus põhjendanud õigust tõhusale kaitsele pädevas kohtus liikmesriikide ühesuguste põhiseaduslike tavadega ning Roomas 4. novembril 1950 alla kirjutatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artiklitega 6 ja 13 (Euroopa Kohtu 15. mai 1986. aasta otsus kohtuasjas 222/84: Johnston, EKL 1986, lk 1651, punkt 18, ja 9. veebruari 2006. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-23/04–C-25/04: Sfakianakis, EKL 2006, lk I-1265, punkt 28, ja eespool punktis 46 viidatud kohtuotsus Philip Morris International *vs*. komisjon, punkt 121). Lõpuks on seda, et igaühel, kelle ühenduse õigusega tagatud õigusi või vabadusi rikutakse, on õigus tõhusale õiguskaitsevahendile kohtus, pealegi kinnitatud ka põhiõiguste harta artikliga 47.

119 Lisaks tuleb hankemenetlustes kaitsta pakkujaid hankija omavoli eest, tagades, et hankijate õigusvastaseid otsuseid saaks läbi vaadata tõhusalt ja võimalikult kiiresti (Euroopa Kohtu 23. detsembri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-455/08: komisjon *vs*. Iirimaa, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 26).

120 Pakkujate täielik õiguskaitse hankija omavoli eest toob seega kõigepealt endaga kaasa kõigile pakkujatele hankelepingu sõlmimise otsusest teatamise kohustuse, et neil oleks juhul, kui selleks nõutavad tingimused on täidetud, tegelik võimalus esitada hagi otsuse tühistamiseks.

121 Kõnealune täielik õiguskaitse nõuab veel, et hankemenetlusest kõrvaldatud pakkujale on ette nähtud võimalus hinnata mõistliku aja jooksul küsimust, kas hankelepingu sõlmimise otsus on kehtiv, mis eeldab, et jäetakse mõistlik aeg hankemenetlusest

kõrvaldatud pakkujatele hankelepingu sõlmimise otsusest teatamise ja hankelepingu allkirjastamise vahele, et võimaldada viimati nimetatutel esitada ajutiste meetmete kohaldamise taotlus EÜ artikli 242 alusel, koostoimes EÜ artikliga 243 ja artikli 225 lõikega 1, mis sätestavad, et ajutiste meetmete kohaldamise üle otsustav kohtunik peatab vaidlustatud otsuse täitmise, kuni asja sisuliselt arutav kohus teeb põhikohtuasjas otsuse vaidlustatud otsuse tühistamise kohta (vt selle kohta ja analoogia alusel 24. juuni 2004. aasta otsus kohtuasjas C-212/02: komisjon *vs*. Austria, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punktid 21 ja 23 ning seal viidatud kohtupraktika, ja eespool punktis 119 viidatud kohtuotsus komisjon *vs*. Iirimaa, punktid 27 ja 28 ja seal viidatud kohtupraktika). Õigus täielikule ja tõhusale kohtulikule kaitsele tähendab seda, et esialgne õiguskaitse peaks olema isikutele kättesaadav juhul, kui see on vajalik hagi põhiküsimuses tehtava otsuse täieulatusliku toime tagamiseks vältimaks lünka pädevate kohtute antavas õiguskaitses (Euroopa Kohtu presidendi 3. mai 1996. aasta määrus kohtuasjas C-399/95 R: Saksamaa *vs*. komisjon, EKL 1996, lk I-2441, punkt 46 ja seal viidatud kohtupraktika, ning Euroopa Kohtu presidendi 23. veebruari 2001. aasta määrus kohtuasjas C-445/00 R: Austria *vs*. nõukogu, EKL 2001, lk I-1461, punkt 111 ja seal viidatud kohtupraktika).

122 Lõpuks, selleks et tõhus õiguskaitse nõue saaks täidetud, peab hankija järgima talle pandud põhjendamiskohustust (vt eespool punkt 108) seeläbi, et ta esitab kõigile hankemenetlusest kõrvaldatud pakkujatele, kes seda taotlevad, põhjenduse, millest piisab, et nad saaksid seda õigust kasutada võimalikult headel tingimustel ning saaksid võimaluse kõiki asjaolusid arvestades otsustada, kas neile on kasulik pädevale kohtule hagi esitada. Vaidlustatud otsuse põhjendatus on oluline menetlusnorm, mille eesmärk on tagada isikule, kelle õigusi õigusakt kahjustab, tõhusad õiguskaitsevahendid (vt selle kohta Euroopa Kohtu 28. oktoobri 1975. aasta otsus kohtuasjas 36/75: Rutili, EKL 1975, lk 1219, punktid 37–39, ja Euroopa Kohtu 15. oktoobri 1987. aasta otsus kohtuasjas 222/86: Heylens jt, EKL 1987, lk I-4097, punktid 15 ja 16).

123 Käesoleval juhul ei vastanud hankemenetlus neile nõuetele. Esiteks ei tehtud vaidlustatud otsust tegelikult hagejale teatavaks, ta sai sellest teada alles pärast seda, kui kõnealune otsus oli põhimõtteliselt kaotanud oma mõju, sest raamleping oli allkirjastatud ja jõustunud. Kuigi EIP väitis kohtuistungil, et hageja võis veel esitada vaidlustatud otsuse täitmise peatamise taotluse ka pärast raamlepingu allkirjastamist, jättis ta

vastamata hageja argumentidele, mis samuti esitati kohtuistungil ning mille kohaselt ei saanud sellisel taotlusel enam olla mingisugust kasulikku mõju pärast raamlepingu allkirjastamist ja selle täitmisega alustamist. Lisaks on oluline arvestada, et EIP ise möönis, et vaidlustatud otsuse täitmine, mis sai teoks raamlepingu allkirjastamisega ja seejärel selle täitmisele asumisega, takistab tal vaidlustatud otsuse tühistamisel endise olukorra taastamist, st hankemenetluse uuesti alustamist (vt eespool punkt 60). Seega oleks käesoleval juhul hagejal pidanud olema võimalus esitada kõnealune täitmise peatamise taotlus enne raamlepingu allkirjastamist ja jõustumist, et ta oleks saanud tõhusalt kaitsta oma õigusi põhiküsimuses esitatud hagi raames, millega taotletakse hankemenetluse erapooletuse kontrollimist, ja tema võimaluste kaitset sõlmida EIP-ga hankeleping sellise menetluse lõpul. Teiseks, nagu juba on märgitud (vt eespool punkt 116), ei põhjendanud EIP hagejale vaidlustatud otsust piisavalt enne, kui too esitas oma hagi põhiküsimuses, mis puudutas eelkõige kõnealuse otsuse tühistamist.

124 Niisiis on EIP käesoleval juhul rikkunud hageja õigust tõhusale õiguskaitsele.

125 Mis järgmiseks puudutab võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõtteid, siis hankemenetlusi käsitlevast väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et hankija kohustus on järgida pakkujate võrdse kohtlemise põhimõtet, mis on üksnes nimetatud põhimõtte eriväljendus (vt selle kohta Euroopa Kohtu 13. oktoobri 2005. aasta otsus kohtuasjas C-458/03: Parking Brixen, EKL 2005, lk I-8585 punktid 46 ja 48 ning seal viidatud kohtupraktika). Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab hankija igas hankemenetluse etapis tagama selle, et järgitaks pakkujate võrdse kohtlemise põhimõtet (eespool punktis 89 viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* CAS Succhi di Frutta, punkt 108, ja Üldkohtu 17. detsembri 1998. aasta otsus kohtuasjas T-203/96: Embassy Limousines

& Services *vs.* parlament, EKL 1998, lk II-4239, punkt 85), ja sellest tulenevalt peab ta tagama, et kõigi pakkujate võimalused oleksid võrdsed (eespool punktis 107 viidatud Üldkohtu 12. juuli 2007. aasta kohtuotsus Evropaïki Dynamiki *vs.* komisjon, punkt 45). Kohtupraktika kohaselt eeldavad võrdse kohtlemise ja kodakondsuse alusel mittediskrimineerimise põhimõte lisaks läbipaistvust, mille sisu on tagada piisav avalikustatuse tase kõigile potentsiaalsetele pakkujatele, mis võimaldab hankes avatud konkurentsi ning samuti hankemenetluse erapooletuse kontrolli (Euroopa Kohtu 7. detsembri 2000. aasta otsus kohtuasjas C-324/98: Telaustria ja Telefonadress, EKL 2000, lk I-10745, punkt 62, ja eespool viidatud kohtuotsus Parking Brixen, punkt 49).

126 Käesoleval juhul ei ole vaidlust küsimuses, et EIP teatas vaidlustatud otsusest viivitamata teistele hankemenetlusest kõrvaldatud pakkujatele, ja see toimus tükk aega enne raamlepingu sõlmimist, mis andis seega neile võimaluse, mida õigusvastaselt ei saanud hageja (vt eespool punkt 123), esitada enne raamlepingu sõlmimist ajutiste meetmete kohaldamise üle otsustavale kohtunikule vaidlustatud otsuse täitmise peatamise taotlus, et tagada põhiküsimuses esitatud hagi raames reaalne võimalus hankemenetluse erapooletuse kontrollimiseks.

127 Sellest tuleneb, et EIP on käesoleval juhul rikkunud võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõtteid, kuna ta kahjustas hageja õigust kasutada vaidlustatud otsuse vastu tõhusat õiguskaitsevahendit, samas kui teistel hankemenetluses kõrvaldatud pakkujatel oli selline õigus.

128 Mis viimaks puudutab hea halduse põhimõtte väidetavat rikkumist, siis selles osas ilmneb väljakujunenud kohtupraktikast, et see põhimõte võib kujutada endast õigusnormi, mis annab üksikisikutele õigusi, juhul kui see on konkreetsete õiguste väljendusvorm (Üldkohtu 13. novembri 2008. aasta otsus kohtuasjas T-128/05: SPM *vs.* nõukogu ja komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 127).

129 Eespool toodud arutluskäigust tuleneb, et EIP kahjustas hageja kaitstud õigusi, kuna ta ei teavitanud teda võimalikult kiiresti vaidlustatud otsusest ega edastanud talle 15 päeva jooksul hageja taotluse kättesaamisest ja enne, kui ta esitas oma hagi, viimati nimetatud otsuse põhjendusi; EIP rikkus ka hea halduse põhimõtet, kuna ta kahjustas hageja õigust kasutada vaidlustatud otsuse vastu tõhusat õiguskaitsevahendit.

130 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt võib oluliseks pidada menetlusnormе, mille eesmärk on tagada, et meetmete võtmisel ollakse ettevaatlik ja hoolas (Euroopa Kohtu 21. märtsi 1955. aasta otsus kohtuasjas 6/54: Madalmaad *vs*. Ülemamet, EKL 1955, lk 201, 220). Hankemenetluse raames tuleb kõrvaldatud pakkuja õigust kasutada hankelepingu mõne teise pakkujaga sõlmimise otsuse vastu tõhusat õiguskaitsevahendit ning ka sellele õigusele vastavat hankija kohustust teha sellele pakkujale tema taotlusel teatavaks oma otsuse põhjendused, lugeda olulisteks menetlusnormideks eelnevalt tsiteeritud kohtupraktika kohaselt, kuna see õigus ja kohustus määravad hankelepingu sõlmimise otsuse ettevalmistamisel kindlaks tagatised, mis võimaldavad tõhusalt kontrollida, et otsuseni jõuti hankemenetluses erapooletult.

131 Olulise menetlusnormi rikkumist puudutava kohtupraktika alusel tuleb sedastada, et kuna EIP ei järginud vaidlustatud otsuse tegemisel olulisi menetlusnorme, tuleb see otsus tühistada (vt selle kohta Euroopa Kohtu 30. märtsi 1995. aasta otsus kohtuasjas C-65/93: parlament *vs*. nõukogu, EKL 1995, lk I-643, punkt 21).

132 Eelnevaid kaalutlusi arvestades tuleb nõustuda hagi esimese ja teise väitega.

Kolmas ja neljas väide

– Poolte argumendid

133 Kolmandas väites märgib hageja, et nimetades hankelepingu sõlmimise tingimuseks „võimaluse panna välja meeskond omavahendite arvel", rikkus EIP võrdse kohtlemise põhimõtet ja kohustust valida hankelepingu sõlmimise tingimused, mis võimaldavad pakkumuste objektiivset hindamist. Nimetatud hankelepingu sõlmimise tingimus takistas pakkujatel kasutada nende seaduspärast õigust kasutada allhankijaid. Lisaks oli see tingimus väljendatud liiga ebamääraselt, mis ei võimaldanud pakkujatel määratleda sobivaimat pakkumuse mahtu maksimumpunktide saamiseks. „Küsimuste ja vastuste" nimekirjas toodud küsimus, mis puudutas „võimaluse panna välja meeskond" maksimaalset mahtu, ja EIP vastus sellele küsimusele, et ta ei ole „kindlaks määranud sobivaimat suurust", näitavad, et pakkujad ei saanud teada ega teadnud, mida nad saavad või võivad teha, et esitada selle tingimuse osas parim pakkumus, ning et „sobiva suuruse" määras kindlaks hindamiskomisjon pakkumuste võrdleva hindamise etapis. Selline menetlusviis võis kaasa tuua pakkujatevahelise konkurentsi moonutamise edukaks tunnistatud pakkuja, st praegu lepingutäitjaks oleva partneri kasuks, kelle valduses on EIP kasutatavad spetsiifilised infotehnoloogiavahendid, või nende pakkujate kasuks, kellel piisab oma vahenditest, mistõttu nad ei pea kasutama väliseid eksperte, keda kaasata hankelepingu sõlmimise korral. Vastupidi EIP väidetele ei ole eduka pakkuja valduses olevad spetsiifilised infotehnoloogiavahendid eriti levinud, kuna nende turuosa moodustab ainult 3 % ning see on pigem vähenemas. Lisaks väidab hageja, et tema käsutuses on palju EIP vajadustele vastavaid eksperte, nagu EIP on ka ise möönnud ja nagu näitab repliigile lisatud tabel. Hageja palub veel

EIP-l avalikustada eduka pakkuja personali anonüümsed elulookirjeldused, et nende isikute pädevust saaks võrrelda tema ekspertide omaga.

134 EIP palub kolmanda väite tagasi lükata. Hankedokumentide punktid 6.4 ja 6.5 nägid selgesõnaliselt ette, et lubatud on allhanked ja pakkujate ühendused, mis hõlmab ka sõltumatute ekspertide kaasamist. Seda kinnitati veel kord „Küsimuste ja vastuste" nimekirjas, kus oli täpsustatud, et allhankijatelt pärit vahendeid käsitatakse hankemenetluses asjaomase pakkuja enda vahenditena. Ainus hankedokumentide punktis 1.3 esitatud tingimus on, et pakkujad peavad kinnitama oma valmisolekut võtta tööle sobiva pädevusega meeskond. Pealegi ei olnud edukaks tunnistatud pakkuja ainus, kes suutis vastata tingimusele „võimalus panna välja meeskond omavahendite arvel", kasutades omaenese personali, samas kui tema valduses ei olnud kõiki infotehnoloogiavahendeid, mida kasutati kõnealuse infotehnoloogilise rakenduse raames. Selle rakenduse programmeerimiskeel, st „Java" keel ning eduka pakkuja välja töötatud infotehnoloogialahendused, nagu tarkvara „Sybase server suite" ja andmebaasi haldussüsteem, on infotehnoloogiaturul tuntud ja neid valdavad paljud inimesed. Seda tõendasid hageja esitatud elulookirjeldused, eelkõige üks neist, mis viitas kogu tarkvara „Sybase server suite" alasele kogemusele ning „Java" keele heale tundmisele. Pealegi räägib hageja vastu omaenese argumentidele või dokumentidele, mis ta on esitanud.

135 Neljandas väites toob hageja esile, et nimetades hankelepingu sõlmimise tingimuseks „võimaluse panna välja meeskond omavahendite arvel", rikkus EIP võrdse kohtlemise põhimõtet ja kohustust kasutada pakkumuste võrdleval hindamisel ainult selliseid tingimusi, mida ei kasutata pakkujate kvalifitseerimise etapis. Nagu EIP märkis kostja vastuse punktis 89, on nimetatud tingimuse eesmärk üksnes kontrollida „pakkujate

tegelikke võimalusi" nende esitatud elulookirjelduste abil ja seda kasutati edukalt juba pakkujate kvalifitseerimise etapis. Seda ei oleks seega pidanud kasutama pakkumuste võrdlemise ja eduka pakkuja valiku etapis, pidades silmas eeskirju, mille kohaselt pakkujate kvalifitseerimine ja eduka pakkuja valimise etapid peavad olema üksteisest selgelt eristatud. Lisaks rikkus EIP võrdse kohtlemise põhimõtet sellega, et ta kohaldas seda tingimust kaks korda, mis andis eelise edukale pakkujale, kes oli olnud ka parim „meeskonna väljapanemises", sest ta oli juba lepingutäitjaks olev partner, kelle valduses on EIP kasutatavad spetsiifilised infotehnoloogiavahendid ja kellel oli võimalus saada oma käsutusse rohkem eksperte.

136 EIP palub neljas väide tagasi lükata. Ta tuletab meelde, et tal on ulatuslik kaalutlusõigus hankelepingu sõlmimise tingimuste valimisel. Pakkujate kvalifitseerimise tingimusi, mille kohaselt neil peab olema vähemalt 15 töötajat, kes on nende infotehnoloogiaosakonnas töötanud vähemalt kaks aastat ning kellel on kolm kontrollitavat soovitust, ei saa segi ajada hankelepingu sõlmimise tingimusega „võimalus panna välja meeskond omavahendite arvel", sest need tingimused tulenevad muudest hankedokumentide punktidest. Hankedokumentide punktis 6.2.2 nimetatud tingimus tuleneb hankejuhendi punktist 2.5.1.1, sest pakkujate kvalifitseerimise tingimus on mõeldud selle kontrollimiseks, et pakkuja personal ja infotehnoloogiaalane kvalifikatsioon vastavad nõutud miinimumtingimustele, samas kui hankedokumentide punktis 7.1.1 nimetatud tingimus tuleneb hankejuhendi punktist 2.5.1.2, kuna hankelepingu sõlmimise tingimuse eesmärk on hinnata pakkuja välja pakutud töötajate pädevust ja kogemust, lähtudes pakkumusele lisatud elulookirjeldustest ja tabelist, milles on kirja pandud töötajate kvalifikatsioon, ning sellest, kas pakkujad on võimelised täitma hanke spetsiifilisi nõudeid. EIP väidab veel, et hageja on pahauskne, kui ta väidab, et EIP teadis, et ta toimingud oli vastuolus hangetealase õigusega.

– Üldkohtu hinnang

137 Samaoodi nagu EIP-l on ulatuslik kaalutlusõigus asjaolude osas, mida tuleb arvesse võtta edukaks pakkujaks tunnistamise otsuse tegemisel hankemenetluses, on tal ka ulatuslik kaalutlusõigus määrata kindlaks nii nende reeglite sisu kui ka rakendamine, mida kohaldatakse edukaks pakkujaks tunnistamise otsuse tegemisel hankemenetluses, mille ta viib läbi oma huvides (vt selle kohta ja analoogia alusel Üldkohtu 14. veebruari 2006. aasta otsus liidetud kohtuasjades T-376/05 ja T-383/05: TEA-CEGOS jt *vs*. komisjon, EKL 2006, lk II-205, punktid 50 ja 51). See pädevus annab EIP-le õiguse lähtuda iga hanke puhul selle iseloomust, esemest ja eripärast.

138 Sellegipoolest tuleb pidada silmas hankejuhendi eeskirju. Selle punktis 2.5 on esitatud reeglid, mida kohaldatakse „[m]enetluse käigu" suhtes. Nimelt käsitleb punkt 2.5.1 „[h]ankemenetluses osalejate kvalifikatsiooni kontrollimist ja kvalifitseerimist" ning „hankelepingu sõlmimist". Viimasest punktist ilmneb, et „[EIP] hankelepingute sõlmimine toimub hanketeates või hankedokumentides avaldatud kvalifitseerimistingimuste ja hankelepingu sõlmimise tingimuste alusel pärast ettevõtjate hankemenetlusest kõrvaldamise tingimuste kontrollimist".

139 Lähtudes sõnastusest, mida on kasutatud punktis 2.5.1.1 „Kvalifitseerimistingimused", on „nende tingimuste eesmärk määrata kindlaks, kas ettevõtja majanduslik ja finantsseisund ning tehniline ja kutsealane pädevus sobivad hankelepingu täitmiseks". Nimetatud punktis on veel märgitud, et „need tingimused määrab [EIP] kindlaks [d] irektiivi [2004/18] artiklite 47 ja 48 alusel, arvestades vajaduse korral artiklites 49 ja 50 sätestatut". Veel täpsustatakse hankejuhendi nimetatud punktis, et „[EIP] võib määratleda pädevuse suhtes miinimumnõuded, millest madalamale jäävad pakkujad ja taotlejad kõrvaldatakse hankemenetlusest", ja et „need miinimumnõuded esitatakse hanketeates".

140 Hankejuhendi punkt 2.5.1.2, mis puudutab „[h]ankelepingu sõlmimise tingimusi", näeb muu hulgas ette, et:

„Hankelepingu sõlmimise tingimuste eesmärk on võimaldada valik pakkujate hulgast, kes ei ole [kvalifitseerimise etapi jooksul] hankemenetlusest kõrvaldatud ja kes muus osas vastavad hanketeates või hankedokumentides esitatud kvalifitseerimistingimustele.

Hankelepingu sõlmimisel võib [EIP] tugineda järgmistele kriteeriumidele:

a) […] kui hankeleping sõlmitakse EIP seisukohast majanduslikult soodsaima pakkumuse esitajaga (parim kvaliteedi ja hinna suhe), siis võib seada mitmesuguseid asjaomase hankelepingu objektiga seotud kriteeriume, nagu kvaliteet, hind, tehniline väärtus, esteetilised ja funktsionaalsed omadused, keskkonnaga seotud omadused, käitamiskulud, tasuvus, müügijärgne hooldus ja tehniline abi, tarnekuupäev ja tarne- või pakkumise täitmise tähtaeg;

[…]

[EIP] täpsustab punktis a osutatud juhul hanketeates või hankedokumentides või konkurentidega peetava dialoogi puhul kirjeldavas dokumendis suhtelise osakaalu, mille ta igale valitud kriteeriumile majanduslikult kõige soodsama pakkumise kindlaksmääramisel omistab […]".

141 Eelmises punktis 140 nimetatud hankejuhendi eeskirjade eesmärk on tagada, et EIP teostab talle hankelepingu sõlmimise tingimuste määramisel antud kaalutlusõigust, järgides hankelepingu sõlmimiseks pakkumusi hinnates võrdse kohtlemise ja läbipaistvuse põhimõtteid (vt selle kohta analoogia alusel 20. septembri 1988. aasta otsus kohtasjas 31/87: Beentjes, EKL 1988, lk 4635, punktid 21 ja 22, ning 12. detsembri 2002. aasta otsus kohtuasjas C-470/99: Universale-Bau jt, EKL 2002, lk I-11617, punktid 90–92). Nende eeskirjade eesmärk on seega võimaldada kõigil mõistlikult informeeritud ja tavapäraselt hoolikatel pakkujatel tõlgendada lepingu sõlmimise kriteeriume ühel ja samal viisil ning järelikult asetada nad samaväärsesse olukorda pakkumuse koostamisel (vt analoogia alusel Euroopa Kohtu 18. oktoobri 2001. aasta otsus kohtuasjas C-19/00: SIAC Construction, EKL 2001, lk I-7725, punkt 42).

142 Lisaks on hankejuhendi eesmärk järgida proportsionaalsuse põhimõtet, mis nõuab, et institutsioonide tegevus ei läheks kaugemale sellest, mis on asjaomaste õigusnormidega taotletavate õiguspäraste eesmärkide saavutamiseks kohane ja vajalik, ning juhul, kui on võimalik valida mitme sobiva meetme vahel, tuleb rakendada kõige vähem piiravat meedet; tekitatud piirangud peavad olema vastavuses seatud eesmärkidega (vt eespool punktis 62 viidatud kohtuotsus Antwerpse Bouwwerken *vs*. komisjon, punkt 57). Kuigi on tõsi, et hankejuhendi punktis 2.5.1.2 ei ole ammendavalt loetletud tingimused, mida hankija võib seada, kui hankeleping sõlmitakse majanduslikult soodsaima pakkumuse esitajaga, ja nimetatud hankejuhendi punkt annab hankijale õiguse valida hankelepingu sõlmimise tingimused omal äranägemisel, peab nende valimine siiski toimuma üksnes eesmärgiga selgitada välja majanduslikult soodsaim pakkumine (vt selle kohta ja analoogia alusel 24. jaanuari 2008. aasta otsus kohtuasjas C-532/06: Lianakis jt, EKL 2008, lk I-251, punkt 29 ja seal viidatud kohtupraktika; eespool punktis 109 viidatud kohtuotsus Renco *vs*. nõukogu, punkt 66, ja eespool punktis 109 viidatud kohtuotsus Strabag Benelux *vs*. nõukogu, punktid 73 ja 74). Niisiis on hankelepingu sõlmimise tingimusena välistatud tingimused, mille eesmärk ei ole selgitada välja mitte majanduslikult soodsaim pakkumine, vaid mis on sisuliselt seotud pakkujate võimekusega asjaomast hankelepingut täita (vt selle kohta ja analoogia alusel eespool punktis 141 viidatud Euroopa Kohtu otsus Cour Beentjes, punktid 15–19; Euroopa Kohtu 19. juuni 2003. aasta otsus kohtuasjas C-315/01: GAT, EKL 2003, lk I-6351, punktid 59–67, ja eespool viidatud kohtuotsus Lianakis jt, punktid 30–32). Pakkumuste kvaliteeti tuleb hinnata pakkumiste eneste alusel, mitte võtta aluseks kogemusi, mis pakkuja on omandanud hankijaga varem sõlmitud lepingute raames, või tugineda sellistele kriteeriumidele nagu pakkujate võime teostada

hange, mis kuulub pakkujate kvalifitseerimise etappi ning mida ei saa võtta arvesse pakkumiste võrdleval hindamisel (eespool punktis 141 viidatud kohtuotsus Beentjes, punkt 15, ja eespool punktis 100 viidatud kohtuotsus TQ3 Travel Solutions Belgium *vs*. komisjon, punkt 86).

143 Kolmandas ja neljandas väites märgib hageja sisuliselt, et hankelepingu sõlmimise tingimus „Võimalus panna välja meeskond omavahendite arvel" on ebaselge, diskrimineeriv ja ebaproportsionaalne järgitava eesmärgi seisukohast, mis on välja selgitada majanduslikult soodsaim pakkumine, sest sellise tingimuse määramine ei ole kooskõlas EIP kohustustega, mis tulenevad hankemenetluste suhtes kohaldatavatest sellistest õiguse üldpõhimõtetest, mis on esitatud hankejuhendi punktis 2.5.1.2.

144 Selles osas on oluline märkida, et hankelepingu sõlmimise tingimus „Võimalus panna välja meeskond omavahendite arvel" on esitatud hankedokumentide punktis 7.1.1, mis puudutas „[t]ehnilisi kriteeriume", mis täpsustasid muu hulgas, et „[p]akkuja võimalust panna välja meeskond, kellel on nõutav kvalifikatsioon, hinnatakse teabe alusel, mis peab olema esitatud tabelina, milles on kirja pandud töötajate kvalifikatsioon, ja elulookirjelduste alusel". „Küsimuste ja vastuste" nimekirjast selgub, et selle tehnilise tingimusega „soovib [EIP] tagada, et edukaks tunnistatud pakkujal on mitte ainult piisav hulk kvalifitseeritud ja kogenud personali, et moodustada põhimeeskond, vaid tal on ka kvalifikatsiooni ja kogemuse osas piisavalt tagavararessursse, et ta saaks katta ka täiendavad vajadused". Selles osas on EIP märkinud, et „personali kvalifikatsiooni tabel, milles tuleb ära näidata, kui põhjalik ja ulatuslik on nende töötajate kvalifikatsioon ja kogemus, keda pakkuja saab [EIP] käsutusse anda". See on kooskõlas hankedokumentide punktiga 4.2, mille kohaselt peavad pakkujad kirjeldama väljapakutud personali nende kvalifikatsiooni kajastavas tabelis, mis on lisatud hankedokumentidele ja mille kohaselt pakkumusi hinnatakse selles osas lähtudes sobiva kvalifikatsiooniga personali kogemusest ja hulgast. Lisaks märgib EIP, et ta

„analüüsib personali kvalifikatsiooni tabelit […], et hinnata, kas pakkujal tundub olevat piisavalt sobiva kvalifikatsiooniga personali, kellel on piisavalt kogemust, et täita tema vajadused", ja et „selle hindamise käigus kohaldatakse kaht tehnilist tingimust […]: väljapakutud töötajate pädevuse ja kvalifikatsiooni tase ja võimalus panna välja meeskond omavahendite arvel". Lisaks on EIP veel märkinud, et ta ei ole määranud kindlaks pakutava meeskonna „sobivat suurust" ja eelkõige peab omavahendite arvel välja pandud meeskond suutma täita hankija täiendavaid vajadusi. Lõpuks täpsustab EIP, et „mõiste „omavahendid" tähendab käesoleval ajal pakkuja […] või tema poolt välja pakutud allhankija juures töötavat personali".

145 Kõigepealt tuleb sedastada, et põhjendatud ei ole hageja väide, et hankelepingu sõlmimise tingimus „võimalus panna välja meeskond omavahendite arvel" on diskrimineeriv, kuna see takistab tal kasutada allhankijaid, et vastata kõigile EIP nõuetele. Tegelikult selgub hankedokumentidest ning ka „Küsimuste ja vastuste" nimekirjast, et allhankijate kasutamine on lubatud tingimusel, et allhanke kasutamine on pakkumuses ära näidatud ning allhankijad selgelt ära nimetatud ning pakkujaid on selgelt teavitatud sellest, et nimetatud allhankijaid võetakse arvesse selle hankelepingu sõlmimise tingimuse kohaldamisel.

146 Lisaks ei ole põhjendatud hageja väide, et hankelepingu sõlmimise tingimust „võimalus panna välja meeskond omavahendite arvel" kasutati pakkujate kvalifitseerimise etapis. Tegelikult ilmneb hankedokumentidest, et punktis 6.2.2 nimetatud kvalifitseerimistingimuste hindamiseks pidid pakkujad esitama üksnes „kolm kontrollitavat soovitust partneritelt, kelle tellimusi pakkuja on täitnud kahe viimase aasta jooksul valdkonnas, mida hõlmab käesolev hankemenetlus" ja „allkirjastatud kinnituse, mis [kinnitab], et [pakkujal] on vähemalt 15 töötajat, [kes tegutsevad infotehnoloogia

valdkonnas] (mitte administratiivse tugipersonali hulgas), kes on töötanud sama ettevõtja juures vähemalt kaks aastat". Viimati nimetatud kvalifitseerimistingimus, mis esitas minimaalse töötajate arvu, kellelt eeldatakse kogemust ja pädevust hanke valdkonnas, erines asjaomasest hankelepingu sõlmimise tingimusest, mis puudutas pakkuja võimalust panna välja piisavalt suur kogenud ja kvalifitseeritud meeskond, et täita hankija täiendavad vajadused.

147 Lõpuks tuleb hankelepingu sõlmimise tingimuse „võimalus panna välja meeskond omavahendite arvel" valiku kohta märkida, et ei hankejuhendi punkti 2.5.1.2 ega õigsuse üldpõhimõtteid ei saa tõlgendada nii, et iga EIP poolt majanduslikult soodsaima pakkumuse leidmiseks määratud hankelepingu sõlmimise tingimus peab tingimata olema kvantitatiivne või puudutama üksnes hinda (vt analoogia alusel eespool punktis 109 viidatud kohtuotsus Renco *vs.* nõukogu, punktid 67 ja 68). Tegelikult võivad erinevad tegurid, mis ei ole puhtalt kvantitatiivsed, nagu töölevõetud personali kvalifikatsioon või üldisemalt pakkumuse tehniline kvaliteet, mõjutada teenuste hankelepingu täitmise kvaliteeti ja seega sellises hankes osaleva pakkuja pakkumuse majanduslikku väärtust (vt selle kohta eespool punktis 141 viidatud kohtuotsus Cour Beentjes, punkt 18, ja 16. septembri 1999. aasta otsus kohtuasjas C-27/98: Fracasso ja Leitschutz, EKL 1999, lk I-5697, punkt 30).

148 Samas ilmneb eespool punktis 144 nimetatud hankedokumentidest, et hankelepingu sõlmimise tingimus „võimalus panna välja meeskond omavahendite arvel" puudutab eelkõige pakkuja ja tema valitud allhankijate töötajate kvalifikatsiooni, mida on kirjeldatud personali kvalifikatsiooni tabelis, ja see peab töötajate kogemuse, oskuste ja hulga poolest suutma täita hankija täiendavaid vajadusi. Seega on tegu tingimusega, mis vähemalt osaliselt puudutab pakkuja võimalust täita kogu hankeleping, mis hõlmab ka täiendavaid teenuseid. Seetõttu ei ole see tingimus oma olemuselt hankelepingu sõlmimise tingimus hankejuhendi punkti 2.5.1.2. mõttes, mis puudutab üksnes nende täiendavate teenuste osutamise kvaliteeti, mille puhul eeldatakse, et iga pakkuja osutab neid omavahendite arvel, ja seega puudutab see tingimus kõigi selliste teenuste pakkumuste suhtelist majanduslikku eelist (vt selle kohta analoogia alusel eespool punktis 142 viidatud kohtuotsus eespool Lianakis jt, punkt 31; Üldkohtu

1. juuli 2008. aasta otsus kohtuasjas T-211/07: AWWW/FEACVT, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 60, ja Üldkohtu 10. septembri 2008. aasta otsus kohtuasjas T-465/04: Evropaïki Dynamiki *vs*. komisjon, kohtulahendite kogumikus ei avaldata, punkt 65).

149 Lisaks, isegi kui hankelepingu sõlmimise tingimus „võimalus panna välja meeskond omavahendite arvel" oli mõeldud nimelt selle hindamiseks, kas pakkujal on „piisaval hulgal" kvalifitseeritud ja kogenud personali, et rahuldada EIP täiendavate teenuste vajadusi, oli see sõnastatud ebamääraselt ja üldsõnaliselt, kuna nagu ilmneb eelkõige hankedokumentide punktist 4.2, ei olnud kõnealuse personali osas eelnevalt kindlaks määratud mingit „sobivat suurust" ja EIP ei ole andnud selle suuruse osas pakkujatele täpseid juhtnööre. Hankedokumentide punkt 1.2, mis puudutab hanke- „[v]aldkonna kirjeldust", viitab tõepoolest sellele, et lisaks EIP personalile tegeleb väljaspool EIP-d asjaomase infotehnoloogiaprojektiga 10 inimest ja et kõnealusel ajal oli käimas kümmekond projekti. Lisaks oli märgitud, et järgnevatel aastatel peaks projektidega seotud tegevus vähenema, mistõttu võimalikel pakkujatel tuleks pidada hankedokumentides nimetatud arve maksimaalseks. Sellegipoolest täpsustati otsekohe, et ei ole välistatud, et EIP võib heaks kiita uued laenuvolitused või uued eritehingud, mis võivad uuesti tuua kaasa tegevuse elavnemise projektide valdkonnas.

150 Ent kuna eduka pakkuja puhul on tegemist juba EIP partneriks oleva arendus-, hooldus- ja tugiteenuste osutajaga ning asjaomaste infotehnoloogiaprojektidega seotud tegevuste teostajaga, siis oli tal ka kõige lihtsam oma kogemuse varal hinnata seda, mis võivad olla EIP tegelikud vajadused seoses võimalusega panna välja meeskond omavahendite arvel, et ta suudaks vastata täiendavate teenuste vajadusele, mis EIP-l võib tekkida hankelepingu täitmise käigus. Sellest tuleneb, et hankelepingu sõlmimise

tingimuse „võimalus panna välja meeskond omavahendite arvel" ebatäpsus võis tegelikult kaasa tuua olemasoleva partneri eelistamise teiste pakkujate arvel, mis kahjustas eelkõige hagejat ja rikkus võrdse kohtlemise põhimõtet, mille kohaselt peavad pakkujatel olema oma pakkumuste ettevalmistamisel ühesugused võimalused.

151 Selles osas tuleb järelikult sedastada, et proportsionaalsuse ja võrdse kohtlemise põhimõtetega ning hankejuhendi punktiga 2.5.1.2, mille alusel neid põhimõtteid tuleb kohaldada, on vastuolus asjaolu, et kõnealuses hankemenetluses pidas EIP pakkujate võimekust osutada kõiki hanke esemeks olevaid teenuseid mitte „pakkujate kvalifitseerimise tingimuseks", vaid „hankelepingu sõlmimise tingimuseks" ja tugines selles osas ebatäpsele kriteeriumile, mis võis tegelikult anda eelise edukaks tunnistatud pakkujale, kes oli ka EIP olemasolev lepingupartner, kes oli eelnevalt kõnealuseid teenuseid osutanud.

152 Eeltoodud kaalutlustest lähtudes tuleb nõustuda hagi kolmanda ja neljanda väitega.

Kuues väide

– Poolte argumendid

153 Hageja väidab, et EIP on rikkunud finantsmääruse artiklit 99, finantsmääruse rakendusmääruse artikli 148 lõikeid 1 ja 2 ning võrdse kohtlemise, läbipaistvuse ja mittediskrimineerimise põhimõtteid, mis tulenevad finantsmääruse artiklist 89, koostoimes finantsmääruse põhjendusega 18, ja kohtupraktikast, komisjoni praktikast või

õigusdoktriinist, kuna EIP sõlmis hankelepingu eduka pakkujaga pärast seda, kui ta oli EIP-ga salajase sidepidamise käigus muutnud oluliselt oma pakkumuse tingimusi nii hinna kui kvaliteedi osas. 31. jaanuari 2008. aasta teatest ilmneb, et pärast pakkumuste avamist ja nende hindamist eelistas hindamiskomisjon eduka pakkuja pakkumust. Samas pärast seda, kui tuvastati, et see pakkumus oli kõigist pakkumustest kõrgeima hinnaga, otsustas hindamiskomisjon enne hankemenetluse jätkamist võtta eduka pakkujaga kontakti, et paluda selgitusi teatud küsimustes, mis tekitasid kahtlusi eelkõige pakkumuse majanduslike aspektide osas. Pärast seda ühendusevõttu muutis edukas pakkuja oluliselt oma pakkumuse tingimusi, vähendades teenuste eest küsitud hinda, alandades samal ajal vastavalt teenuse kvaliteeti. Eelkõige lubas edukas pakkuja alandada oma pakkumuses esitatud hinda, asendades selleks hankega tegelevat personali, et muuta selle koosseis ühtlasemaks ja niimoodi pakkuda väiksemat arvu kogenud konsultante. Nende ebaseaduslike läbirääkimiste alusel otsustas EIP sõlmida hankelepingu eduka pakkujaga. Seetõttu oli EIP poolt lõpuks vastu võetud pakkumus oluliselt erinev ja – mis on kõige olulisem hankedokumentides esitatud hankelepingu sõlmimise tingimuste seisukohast – madalama kvaliteediga kui see, millele oli oma hinnangu andnud hindamiskomisjon. Samas ei võetud „lõpliku pakkumuse" madalamat kvaliteeti võrreldes „esialgse pakkumusega" arvesse pakkumuste võrdleva hindamise käigus, mille viis läbi hindamiskomisjon.

154 Hageja palub selles osas Üldkohtul võrrelda eduka pakkuja pakkumuses kirjeldatud personali kogemust talle lõpuks pakutud personali kogemustega ja tuvastada, et kui EIP ei oleks pidanud ebaseaduslikke läbirääkimisi ega poleks teinud vaidlustatud otsuses ilmseid vigu, siis oleks hankeleping sõlmitud temaga. Hageja väidab, et juhul, kui hankemenetluses oleks järgitud võrdse kohtlemise põhimõtet ning kui see oleks olnud läbipaistev, oleks ka temal olnud igal juhul võimalik oluliselt parandada oma

„esialgset pakkumust" hankelepingu sõlmimise tingimuste suhtes, mis oleks talle andnud ka võimaluse hange võita.

155 EIP vaidlustab hageja argumendid ja palub kuues väide tagasi lükata. EIP märgib, et ei finantsmäärus ega selle rakendusmäärus ei reguleeri asjaomast hankemenetlust. Pealegi puudub hagejal käesoleva väite esitamise suhtes huvi. EIP väitel toimusid läbirääkimised eduka pakkujaga alles pärast pakkumuste võrdlevat hindamist, millega tõusis eduka pakkuja pakkumus esimeseks, samas kui hageja jäi ainult teisele kohale ja seega toimusid läbirääkimised ajal, kui edukas pakkuja oli juba hanke võitnud. Neid kontakte ei saa pidada toimunuks hankemenetluse käigus hankejuhendi punkti 2.5.2 tähenduses või isegi finantsmääruse artikli 99 tähenduses, millele viitab hageja. Igal juhul ei puudutanud need kontaktid eduka pakkuja pakkumuse muutmist, mis oli tõusnud pakkumuste võrdleva hindamise alusel esimesele kohale, ning see ei tulenenud nendest kontaktidest. Need puudutasid üksnes eduka pakkuja poolt hankelepingu täitmise viisi, mis vastas tema pakkumuse tingimustele, ning need ei saanud oma olemuselt mingil juhul muuta pakkumuste võrdleva hindamise käigus otsustatud pingerida. Majanduslikust seisukohast ei saanud „vanemtarkvaraarendajate" ja „kesktaseme tarkvaraarendajate" päevatasude alandamine ning pakutud põhimeeskonna teatavate „vanemtarkvaraarendajate" asendamine „noorematega" kaasa tuua eduka pakkuja pakkumusele antud järjekoha muutust võrreldes teiste pakkujate esitatud pakkumustega, sealhulgas hageja pakkumusega, kuna see ei kahjustanud nende järjekohti. Majanduslikust seisukohast lähtudes ei saanud eduka pakkuja pakutud põhimeeskonna teatavate „vanemtarkvaraarendajate" asendamine „noorematega" kaasa tuua tema pakkumuse tehnilise kvaliteedi alanemist, kuna asendatud personal oli nimetatud „personali kvalifikatsioonitabelis", mis oli kõnealusele pakkumusele lisatud ja selle pakkumuse tehnilist kvaliteeti oli hinnatud lähtudes mitte ainult väljapakutud

meeskonnaliikmete elulookirjeldustes esitatud oskustest, vaid ka asjaomase personali kvalifikatsioonitabelist. Kasutatud väljend „kõige ühtlasema tasemega meeskond" ei tähenda, et muudeti eduka pakkuja pakkumuses selleks pakutud põhimeeskonda, et luua hankelepingu täitmisega tegelev meeskond, vaid üksnes seda, et selline personalivalik võimaldas koostada „ühtlasema" meeskonna kui see, mille asjaomane pakkuja oli välja pakkunud kõnealust infotehnoloogialahendust puudutava eelmise hanke käigus. Kõnealust valdkonda käsitlev kohtupraktika ei võimalda järeldada, et EIP ja pakkuja vahelised kontaktid, mis on toimunud pärast pakkumuste võrdleva hindamise etappi, saaksid mõjutada vaidlustatud otsuse kehtivust ning hageja ei ole suutnud käesoleval juhul tõendada võrdse kohtlemise või läbipaistvuse põhimõtete rikkumist.

– Üldkohtu hinnang

156 Hageja väited finantsmääruse artiklite 89 ja 99 ning rakendusmääruse artikli 148 lõigete 1 ja 2 rikkumise kohta ei ole põhjendatud, kuna asjaomase hankemenetluse ja vaidlustatud otsuse suhtes ei kohaldata rakendusmäärust ja veelgi enam selle rakendusmäärust (vt eespool punkt 87). Seega tuleb kuues väide põhjendamatuse tõttu tagasi lükata osas, milles see tugineb nimetatud rikkumisele.

157 Sellegipoolest tuleb kuuendat väidet hinnata osas, milles see puudutab võrdse kohtlemise, läbipaistvuse ja mittediskrimineerimise põhimõtete rikkumist, mida kohaldatakse asjaomase hankemenetluse ja vaidlustatud otsuse suhtes eespool punktis 88 selgitatud põhjustel. Arvestades nimetatud põhimõtete tähtsust, eesmärki ja ka kasulikku mõju, tuleb nende järgimine tagada ka selliste erisätete alusel korraldatavate hankemenetluste puhul, millega on tegemist käesoleval juhul, võttes samas vajaduse korral arvesse nimetatud menetluse eripära.

158 Selles osas on oluline meenutada, et kuna käesoleval juhul on tegu asutuse enda huvides korraldatava teenuste hankemenetlusega, mille eeldatav maksumus ilma käibemaksuta jääb 3,5 miljoni euro ja 7 miljoni euro vahele, siis otsustas EIP vastavalt hankejuhendis määratud korrale, et hankeleping tuleb sõlmida avatud menetluse abil, hanketeade tuleb avaldada Euroopa Liidu Teatajas, koostada hankedokumendid, mis määratlevad hanketingimused, mille hulgas on ka hankelepingu sõlmimise tingimused, ja kutsuda osalema kõik ettevõtjad, kes soovivad neil tingimustel pakkumused esitada.

159 Seetõttu tuleb hankejuhendis ette nähtud korda ja vajaduse korral direktiivi 2004/18 sätteid, millele hankejuhendis on viidatud, pidada õiguslikuks raamistikuks, mida järgides tuleb hankemenetlus läbi viia, ning EIP peab hankijana rangelt kinni pidama enda poolt kindlaks määratud tingimustest mitte üksnes konkreetse hankemenetluse vältel, mille eesmärk on hinnata võrdlevalt pakkumusi ja valida neist välja edukas, vaid üldisemalt kuni asjaomase hankelepingu täitmise lõpuni (eespool punktis 89 viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* CAS Succhi di Frutta, punkt 115).

160 Kui sellise pakkuja pakkumus, keda ei ole kõrvaldatud hankemenetlusest ja kes vastab hanketeates esitatud kvalifitseerimistingimustele, ei tundu hankija arvates olevat hanketeates esitatud hankelepingu sõlmimise tingimustest lähtudes majanduslikult soodsaim, siis peab hankija ta hankemenetlusest kõrvaldama, kuna hankijal ei ole kõigest hoolimata lubatud kõrvale kalduda hankemenetluse ülesehitusest, muutes mõnd hankelepingu sõlmimise olulist tingimust. Kui hankijal oleks õigus muuta oma soovi kohaselt hankemenetluse käigus isegi hankelepingu sõlmimise tingimusi, ilma et see oleks asjaomasel juhul kohaldatavate eeskirjadega otseselt lubatud, siis moonutaks see esialgu kindlaks määratud hankelepingu sõlmimist reguleerivaid tingimusi (vt selle kohta eespool punktis 89 viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* CAS Succhi di Frutta, punkt 120). Lisaks toob selline tegevus paratamatult kaasa läbipaistvuse ja pakkujate võrdse kohtlemise põhimõtete rikkumise, sest tagatud ei ole hankelepingu sõlmimise

tingimuste ühetaoline kohaldamine ja menetluse erapooletus (vt selle kohta eespool punktis 89 viidatud kohtuotsus komisjon *vs*. CAS Succhi di Frutta, punkt 121).

161 Need põhimõtted on pealegi esitatud hankejuhendi punktis 2.5.2, milles on nimelt märgitud, et „[h]ankemenetluse vältel ei astu [EIP] taotlejate või kanditaatidega mitte mingisugustesse läbirääkimistesse, mis võiksid seada kahtluse alla hankemenetluse erapooletuse või ettevõtjate võrdse kohtlemise", ja juhul kui „[EIP] siiski võtab kirjalikult ühendust taotlejate või pakkujatega, et saada nende taotluste või pakkumuste kohta selgitusi konkreetsetes küsimustes", „ei või selline suhtlemine kaasa tuua taotluse või pakkumuse tingimuste muutmist".

162 Käsitletaval juhul oli hankedokumentide punktis 1.2, mis puudutab hanke- „[v]aldkonna kirjeldust", märgitud, et asjaomast infotehnoloogialahendust kasutab ligikaudu 600 inimest, et lisaks EIP personalile töötab asjaomase infotehnoloogiaprojektiga väljapoolt EIP-d 10 inimest, kes tagavad selle hoolduse või tehnilise toe ja selle lahendusega seotud projektide elluviimise (neli isikut tegelesid hooldusega ja kuus projektiarendusega) ja et kõnealusel ajal oli käimas kümmekond projekti. Lisaks täpsustati, et neli EIP töötajat täitsid projekti järelevalve ja haldamisega seotud ülesandeid, kuid olid üha enam kaasatud ka tehnilisse töösse, st selle lahenduse ülesehitust puudutavatesse aruteludesse. Kavandati aluskoodi hindamise korra kindlaksmääramist. Lõpuks eeldati, et järgnevatel aastatel peaks projektidega seotud tegevus vähenema, mistõttu võimalikud pakkujad pidid käsitama EIP nimetatud arve maksimaalsetena, samas ei olnud välistatud, et EIP võib heaks kiita uued laenuvolitused või uued eritehingud, mis võivad uuesti kaasa tuua tegevuse elavnemise projektide valdkonnas.

163 Hankedokumentide punkti 6.5 kohaselt, mis puudutab „personali kvalifikatsiooni", pidid pakkujad esitama selge ülevaate kogu väljapakutava personali oskustest nende kvalifikatsiooni kajastavas tabelis. Viimati nimetatud tabelis ei olnud töötaja kohta

vaja esitada rohkem teavet kui ainult tema kvalifikatsioon. Lisaks pidid pakkujad esitama anonüümsed elulookirjeldused „lepingu alusel kasutada antavate peamiste töötajate" kohta, kellel on erinevad personali kvalifikatsioonitabelis kajastatud oskused (edaspidi „põhimeeskond"). Iga põhimeeskonna liikme (ühispakkumuse või allhanke puhul) konkreetne tööandja pidi olema elulookirjelduses ära toodud. Hankedokumentide punktis 1.2 esitatud teabe kohaselt oli iga viie personali kvalifikatsioonitabelis määratletud oskuse puhul elulookirjelduste minimaalne arv määratud järgmiselt: kaks „süsteemianalüütiku", kaks „süsteemiarhitektuuri spetsialisti", kaks „nooremtarkvaraarendaja", kuus „kesktaseme tarkvaraarendaja" ja kaks „vanemtarkvaraarendaja" elulookirjeldust. Pealegi ei saanud sama elulookirjeldust kasutada enam kui ühe kvalifikatsiooni kohta.

164 Hankedokumentide punktis 6.8, mis puudutab „[m]aksumuse läbilõiget", oli eelkõige märgitud, et hinnad tuleb esitada eurodes, ilma käibemaksuta. Need pidid sisaldama igat liiki kulusid, mida EIP eraldi ei hüvita. Pakkuja pidi täitma maksumuse läbilõike kohta tabeli, mis oli esitatud hankedokumentide lisas. Hinnad tuli esitada päevatasudena „järjepidevate teenuste" ja „üksikute teenuste" lõikes. Kui pakkuja või teenuseosutaja kavatses kohaldada erinevaid hindu „teenuste eest väljapool teenindusaegasid", st pärast 19:00 ja enne 8:00 ning nädalavahetusel või pühade ajal osutatud teenuste eest, siis tuli need samuti kõnealuses tabelis ära märkida. Viimati nimetatud hindu kohaldati ka teenustele võimaliku tegevuse elavnemise korral projektide valdkonnas (vt eespool punkt 162).

165 Hankedokumentide punktis 7.1, mis puudutab „[h]ankelepingu sõlmimise tingimusi", oli märgitud, et hankeleping sõlmitakse majanduslikult soodsaima pakkumuse teinud pakkujaga, lähtudes hankelepingu sõlmimise tingimustest ning neile antud

hindamispunktidest (vt eespool punkt 3). Hankedokumentide punkt 7.1.1 täpsustas tehniliste kriteeriumide osas, et „väljapakutud töötajate pädevuse ja kvalifikatsiooni taset" ja „võimalust panna välja meeskond omavahendite arvel", st kaht tingimust, mis andsid kokku 60 % kogu hindamispunktidest, analüüsitakse ja hinnatakse personali kvalifikatsioonitabeli ja elulookirjelduste abil pakkujate poolt välja pakutud põhimeeskonna alusel vastavalt hankedokumentide punktile 6.5. Seda kinnitati pakkujatele „Küsimuste ja vastuste" nimekirjas. Majandusliku tingimuse osas täpsustas hankedokumentide punkt 7.1.2, et iga pakkuja maksumuse läbilõiget analüüsitakse ja hinnatakse iga pakkuja osas välja arvutatud keskmise päevatasu alusel. Maksumuse läbilõike tabelis oli täpsustatud, et hindamine toimub hankelepingu täitmisel tõenäoliselt kõige enam kasutatava personali kvalifikatsioonist lähtudes. Lõpuks oli hankedokumentide punktides 7.1.1 ja 7.1.2 märgitud, et EIP võib kutsuda pakkuja intervjuule, kuid see ei anna mingil juhul pakkujale õigust muuta tema poolt eelnevalt kirjalikult esitatud pakkumuse tingimusi.

166 Personali kvalifikatsioonitabelis oli tehniliseks kvalifitseerimiseks vaja märkida kõigi viie kvalifikatsiooniliigi osas üldiselt ja igaühe osas eraldi kõik nendega seotud oskused, pakutavate töötajate arv, eristades nende hulgast „need, kellel on kokku vähem kui kolm aastat kogemust", „need, kellel on kokku enam kui kolm aastat kogemust" ja „need, kellel on asjaomase teenuseosutaja juures enam kui kaks aastat kogemust".

167 Majanduslikust seisukohast tuli tabelis maksumuse läbilõike kohta esitada kõigi kvalifikatsiooniliikide ja teenuseliikide kaupa keskmine päevatasu. Keskmistele päevatasudele iga teenuseliigi kaupa antavate hindamispunktide osakaal oli jaotatud järgmiselt: 45 % „järjepideva teenuse", 45 % „üksikute teenuste" ja 5 % „teenuste eest väljapool teenindusaegasid" ja 5 % „nädalavahetusel või pühade ajal osutatud teenuste" eest. Keskmistele päevatasudele iga teenuseliigi kaupa antavate hindamispunktide osakaal

oli vastavalt hankedokumentide punktile 7.1.2 ja arvestades „hankelepingu täitmisel tõenäoliselt kõige enam kasutatava personali kvalifikatsiooni", mis tulenes hankedokumentide punktist 6.5, 15 % „süsteemianalüütiku" kvalifikatsiooni eest, 15 % „süsteemiarhitektuuri spetsialisti" kvalifikatsiooni eest, 15 % „nooremtarkvaraarendaja" kvalifikatsiooni eest, 40 % „kesktaseme tarkvaraarendaja" kvalifikatsiooni eest ja 15 % „vanemtarkvaraarendaja" kvalifikatsiooni eest.

168 Käesoleval juhul ilmneb 31. jaanuari 2008. aasta teatest ja EIP 15. detsembri 2009. aasta kirjas esitatud selgitustest, et pärast pakkumuste võrdleva hindamise etappi valmistas EIP-le muret, et eduka pakkuja pakkumus, mis tõusis esimesele kohale, oli kõige kõrgema maksumusega ja seetõttu kutsus EIP eduka pakkuja kohtumisele, et enne hankemenetluse jätkamist arutada lahendamata küsimusi ja eelkõige tema pakkumuse majanduslikke aspekte. Lisaks selgub 31. jaanuari 2008. aasta teatest, et see kohtumine toimus 29. jaanuaril 2008 ja seal teatas edukas pakkuja hankijale, et ta võib kavandada „tasakaalustatuma meeskonna (mis sel ajal koosnes peaaegu eranditult „vanemkonsultantidest") ja vähendada „vanemtarkvaraarendajate" kvalifikatsiooniga personali päevatasu 750 eurolt 720 eurole. Alles pärast seda kohtumist ja lähtudes eduka pakkuja poolt seal tehtud ettepanekutest otsustas EIP infotehnoloogiaosakonna direktor 31. jaanuaril 2008 hindamiskomisjoni nõusolekul sõlmida hankelepingu eduka pakkujaga ning selle otsuse kinnitas seejärel EIP president (vt eespool punktid 20 ja 43). EIP ja edukas pakkuja allkirjastasid raamlepingu vastavalt 12. ja 17. juunil 2008 (vt eespool punkt 8). Vastavalt hankejuhendi punktile 2.4.1, mis puudutab „[t]eadete avaldamist" ja mille kohaselt hankemenetluse lõppemise kuupäev on hankelepingu sõlmimise otsuse kuupäev, lõppes asjaomane hankemenetlus 17. juunil

2008, st raamlepingu allkirjastamise kuupäeval. Seega ei ole põhjendatud EIP väide, et 29. jaanuaril 2008 oli hankeleping eduka pakkujaga juba sõlmitud ja et hankemenetlus oli kõnealuse kohtumise ajaks lõppenud.

169 Lisaks ilmneb EIP esitatud dokumentidest, et pakkumuste võrdleva hindamise lõpus ei olnud ta päris rahul tulemusega, mis saadi hankelepingu sõlmimise tingimuste eest antavate hindamispunktide kohaldamise teel, st tehnilised kriteeriumid 75 % punkti ja maksumus 25 % hindamispunkti, mis andsid võimaluse valida välja kõrge tehnilise tasemega pakkumus, mille kogumaksumus aga oli kõrgem kui teistel pakkumustel, mistõttu EIP otsustas korraldada 29. jaanuari 2008. aasta kohtumise. Neist dokumentidest tuleneb ka, et viimati nimetatud kohtumine andis edukale pakkujale võimaluse lahendada tema pakkumuse kogumaksumusega seotud probleemi, mida hankija talle selgitas, ja see oli seega otsustav hankelepingu sõlmimise otsuse tegemisel. Tegelikult nõustus edukas pakkuja kõnealusel kohtumisel oma pakkumuse kogumaksumuse alandamisega, vähendades personali kvalifikatsioonitabelis esitatud „vanemtarkvaraarendajate" ja „kesktaseme tarkvaraarendajate" kvalifikatsiooniga personali päevatasu ning nähes ette „tasakaalustatuma meeskonna" (mis sel ajal koosnes peaaegu eranditult „vanemkonsultantidest"). Eeltoodust lähtudes ei saa pidada asjaolu, et 29. jaanuari 2008. aasta kohtumise tulemusel jäid hindamiskomisjoni liikmed oma ettepaneku juurde sõlmida hankeleping eduka pakkujaga, nagu on märgitud 31. jaanuari 2008. aasta teates, uue pakkumuste võrdleva hindamise korraldamiseks, vaid lihtsalt hindamiskomisjoni poolt oma varasema arvamuse kordamiseks, silmas pidades, et antud juhul lahendas edukas pakkuja hankija väljendatud rahalise probleemi.

170 Mis puudutab eduka pakkuja poolt oma pakkumusele lisatud maksumuse läbilõike tabelis esitatud päevatasude alandamist, siis see tõi tagantjärele kaasa nende tingimuste muutmise, mille alusel hindamiskomisjon hindas eduka pakkuja pakkumust majanduslikust seisukohast.

171 Väljendi osas, mille kohaselt edukas pakkuja kavandas „tasakaalustatuma meeskonna" (mis sel ajal koosnes peaaegu eranditult „vanemkonsultantidest"), on EIP ka ise selgitanud oma 26. veebruari 2010. aasta märkustes, et see tuleneb asjaolust, et „[29. jaanuari 2008. aasta] kohtumisel pakkus [edukas pakkuja] välja, et ta asendab teatud konsultandid [kes vastavad „vanemtarkvaraarendajate" kvalifikatsioonile] väiksema kogemusega personaliga". Kõnealusel juhul, kui EIP tegelikult proovis saavutada selle, et edukas pakkuja alandaks oma pakkumuse kogumaksumust, et see oleks lähedasem teiste pakkujate poolt pakutule, on sellise väljendi kasutamise ainus usutav põhjendus see, et edukas pakkuja kavatses tegelikult asendada väljapakutud põhimeeskonnas teatud „vanemtarkvaraarendajad" „noorematega". Kuna teenuse eest ette nähtud kogumaksumus sõltus otseselt keskmisest päevatasust, mida makstakse põhimeeskonnale, kes määratleti meeskonnana, keda tõenäoliselt kasutatakse kõige enam, kui hankeleping sõlmitakse pakkujaga, siis tegelikult võis seda maksumust tõesti alandada, muutes pakkumuses esitatud põhimeeskonna koosseisu, asendades kõrgeima kvalifikatsiooni tõttu kõrgemalt tasustatud personali, st „vanemkonsultandid", kes vastavad „vanemtarkvaraarendajate" kvalifikatsioonile, madalama kvalifikatsiooni tõttu madalamalt tasustatud personaliga, st „nooremkonsultantidega", kes võisid vastata „kesktaseme tarkvaraarendajate" või „nooremtarkvaraarendajate" kvalifikatsioonile, nagu ilmneb EIP 26. veebruari 2010. aasta märkustest.

172 EIP ei ole esitanud ühtki tõendit, mis kinnitaks, et sõltumata 29. jaanuari 2008. aasta kohtumisel kavandatust, vastab eduka pakkuja poolt hankelepingu täitmisel kasutatud personal sellele põhimeeskonnale, kes tema pakkumuses elulookirjelduste alusel välja pakuti ja kellele tuginedes hindamiskomisjon seda pakkumust tehniliselt ja majanduslikult hindas. Pealegi ei väida EIP 26. veebruari 2010. aasta märkustes, et elulookirjelduste abil eduka pakkuja pakkumuses esitatud põhimeeskonna koosseisu ei muudetud pärast 29. jaanuari 2008. aasta kohtumist, vaid seal märgitakse üksnes, et seda muudatust ei saa pidada kõnealuse pakkumuse tegelikuks muutmiseks, sest põhimeeskonnas „vanemkonsultantide" asendamine „nooremkonsultantidega" sisaldus

juba personali kvalifikatsioonitabelis, mille edukas pakkuja oli täitnud ja oma pakkumusele lisanud. Kuna pakkumuste võrdlev hindamine toimus tehnilisest seisukohast nimelt pakkuja esitatud põhimeeskonna kvalifikatsiooni alusel, mis tulenes pakkumusele lisatud elulookirjeldustest, on sellegipoolest saavutatud tasakaalustatum meeskond teatavate „vanemtarkvaraarendajate" asendamisega „noorematega", ehkki eduka pakkuja poolt oma pakkumusele lisatud personali kvalifikatsioonitabelis juba nimetatud personali kaasamine sai kaasa tuua üksnes nende tingimuste tagantjärele muutmise, mille alusel hindamiskomitee seda pakkumust nii tehnilisest kui majanduslikust seisukohast hindas.

173 Lisaks tundub, et EIP üritab õigustada 29. jaanuari 2008. aasta kohtumisel eduka pakkuja tehtud ettepanekut asjaoluga, et nagu hankedokumentides on märgitud, võib olla vajalik, et hankelepingu täitmisel tegelikult kasutatav meeskond oleks samade oskustega kui see, kes seni vastutas asjaomase infotehnoloogialahenduse hoolduse, tehnilise toe ja arendamise eest (vt eespool punkt 162) ja keda kasutati orientiirina hankedokumentides selle põhimeeskonna koosseisu määratlemisel, mille alusel pakkujate pakkumusi kavatseti hinnata nii tehnilisest kui majanduslikust seisukohast (vt eespool punkt 163). Isegi kui oletada, et edukas pakkuja oleks suutnud tegelikult hankelepingut rahuldavalt täita ka vähem kvalifitseeritud personaliga kui see, kes oli seni kõnealuse infotehnoloogialahendusega tegelenud, ei saa sellega siiski õigustada seda, et edukas pakkuja muutis oma pakkumuses esitatud selle põhimeeskonna koosseisu, keda oleks kasutatud, kui tema asub täitma hankelepingut, selleks et alandada nimetatud pakkumuse kogumaksumust ja rahuldada niimoodi hankija esitatud uus nõue hankelepingu sõlmimiseks. Tegelikult oli selle puhul tegemist nende tingimuste

tagantjärgi muutmisega, mille alusel hindamiskomisjon hindas eduka pakkuja pakkumust nii tehnilisest kui majanduslikust seisukohast, ilma et hankemenetlusest kõrvaldatud pakkujatele, sealhulgas hagejale, oleks antud samasugust võimalust oma pakkumusi muuta.

174 Eeltoodud mõttearendustest ilmneb, et käesoleval juhul ei ole EIP suutnud tõendada, et 29. jaanuari 2008. aasta kohtumise ainus eesmärk oli arutada eduka pakkujaga teatud hankelepingu täitmise üksikasju, mitte muuta viimase pakkumuse sisu, et temaga hankeleping sõlmida.

175 Lisaks ilmneb eeltoodud mõttearendusest, et need muudatused ei moonutanud mitte üksnes eduka pakkuja pakkumuse majandusliku hindamise tulemusi, vaid ka hinnangut tehnilisele küljele. Lisaks muudeti EIP ja eduka pakkuja vaheliste kontaktide käigus tegelikult hankelepingu sõlmimise tingimustele antavate hindamispunktide osakaalu. EIP andis ju kõnealustel läbirääkimistel ja nende tulemuste alusel, milleks on eduka pakkuja pakkumuse muutmine, majandusliku tingimuse osakaalust suurema osakaalu tehnilistele tingimustele, võrreldes sellega, mis oli märgitud hankedokumentides ja mille alusel pakkujad mitte üksnes ei valmistatud ette pakkumusi, vaid mille alusel hindamiskomisjon neid ka hindas. Niisiis ei ole kahtlust, et EIP poolt lõpuks majanduslikule tingimusele eduka pakkujaga hankelepingu sõlmimiseks antud kõrgem osakaal oleks olnud kasulik hagejale, kui seda oleks tema suhtes samuti kohaldatud pakkumuste võrdleval hindamisel, sest tema pakkumus oli madalaima maksumusega ja see oli seetõttu saanud majandusliku tingimuse eest parimad hindamispunktid.

176 EIP leiab, et sellest hoolimata ei moonutanud kõnealused muudatused pakkumuste võrdleval hindamise tulemusi niivõrd, et selle hindamise järel hankemenetlusest kõrvaldatud pakkujate õigused oleksid saanud kahjustada.

177 Isegi kui oletada, nagu EIP kaudselt väidab, viidates eelkõige Euroopa Kohtu 25. aprilli 1996. aasta otsusele kohtuasjas C-87/94: komisjon *vs.* Belgia (EKL 1996, lk I-2043, punkt 59), et õigusvastase hankemenetluse lõpus tehtud hankelepingu sõlmimise otsuse tühistamine asjaolu tõttu, et edukal pakkujal lubati muuta oma pakkumuse sisu, eeldab seda, et kohus tuvastab, et kõnealuse muudatuse arvessevõtmine muutis teisi pakkujaid kahjustades pakkumuste võrdlemise tingimusi nii, et see võis mõjutada pakkujate järjestust, tuleb märkida, et käesoleval juhtumi asjaolude puhul võib tõesti sellise mõju tuvastada.

178 Niisiis on selge, et majanduslikust seisukohast võis vaidlusalustel muudatustel olla üksnes selline mõju, et need parandasid veelgi eduka pakkuja pakkumusele antud hinnangut võrreldes teiste pakkujate pakkumustega ja eelkõige hageja pakkumusega. Samas on ekslik väita, et tehnilisest seisukohast ei oleks eduka pakkuja pakutud põhimeeskonnas teatavate „vanemtarkvaraarendajate" asendamine „noorematega" saanud mõjutada eduka pakkuja pakkumusele antud hinnangut. Selles osas ilmneb kohtule esitatud toimikust ja eelkõige „Küsimuste ja vastuste" nimekirjast, et „[EIP] soovib tagada, et [hankelepingu täitjal] on mitte ainult piisav hulk kvalifitseeritud ja kogenud personali, et moodustada põhimeeskond, vaid tal on ka kvalifikatsiooni ja kogemuse osas piisavalt tagavararessursse, et ta saaks katta ka täiendavad vajadused". Seetõttu „eeldati, et [elulookirjeldused] on esitatud pakkuja pakutud põhimeeskonna alusel, samas kui personali kvalifikatsiooni tabelis tuli ära näidata, kui põhjalik ja ulatuslik on nende töötajate kvalifikatsioon ja kogemus, keda pakkuja saab [EIP] käsutusse anda". Seega, kui elulookirjelduste eesmärk oli võimaldada EIP-l hinnata, milline kvalifikatsioon on pakkuja pakutud põhimeeskonnal, keda hankedokumentide punkti 7.1.2 kohaselt kasutatakse hankelepingu täitmisel tõenäoliselt kõige enam (vt eespool punkt 165), pidi personali kvalifikatsiooni tabel võimaldama EIP-l hinnata

pakkuja käsutuses oleva selle personali üldist kvalifikatsiooni, kelle kasutamisega ta võis arvestada oma täiendavate vajaduste puhul. Nende asjaolude tõttu saab eduka pakkuja pakkumuse raames pakutud põhimeeskonna teatavate „vanemtarkvaraarendajate", kelle elulookirjeldustest lähtudes kontrolliti kõnealuse meeskonna tehnilist kvalifikatsiooni, asendamine „nooremate" personaliliikmetega, kelle kvalifikatsioon pidi olema madalam, kaasa tuua vaid selle, et nimetatud pakkumuse tehniline tase alaneb võrreldes teiste pakkujate, eelkõige hageja pakkumusega.

179 Lähtudes hankelepingu sõlmimise tingimustele antud hindamispunktide osakaalust ehk sellest, et maksumus annab 25 % ja tehnilised kriteeriumid 75 % hindamispunktidest ja asjaolust, et pakkumuste võrdlev hindamine tugines iseenesest 60 % ulatuses elulookirjelduste ja pakkujate pakutud personali kvalifikatsiooni näitava tabeli analüüsil (vt eespool punkt 165), võib asuda seisukohale, et eduka pakkuja pakkumusele antud majandusliku hinnangu parandamine, mis võis tuleneda selle pakkumuse kogumaksumuse alandamisest, ei saanud tasandada selle pakkumuse tehnilise hinnangu alandamist, mis võis tuleneda selles pakkumuses pakutud põhimeeskonna teatavate „vanemtarkvaraarendajate" asendamisest „nooremategа". Seega oleksid võinud eduka pakkuja pakkumuses tagantjärele tehtud muudatused üksnes avaldada üldiselt kahjulikku mõju kõnealuse pakkumuse hindamisele, kui oleks läbi viidud uus pakkumuste hindamine.

180 Igal juhul muutis EIP eduka pakkujaga hankelepingu sõlmimise etapis tegelikult seda tehnilistele tingimustele ja majanduslikule tingimusele antavate hindamispunktide osakaalu, mis oli määratletud ametlikes hankedokumentides, et anda suurem osakaal majanduslikule tingimusele (vt eespool punkt 175).

181 Käesoleval juhul ei ole Üldkohtule esitatud ühtki tõendit, mis võimaldaks tal kindlalt järeldada või välistada, et muudatused eduka pakkuja pakkumuses ja tehnilistele tingimustele ja majanduslikule tingimusele antavate hindamispunktide osakaalus,

mis tehti pärast 29. jaanuari 2008. aasta kohtumist, enne kui võeti vastu vaidlustatud otsus, olid sellised, mis moonutasid pakkumuste võrdleval hindamisel antud hinnanguid hankemenetlusest kõrvaldatud pakkujate, sh eelkõige hageja kahjuks viisil, mis võis mõjutada hankemenetluse tulemust. Kuna EIP-l oleks kasulik olnud selliseid tõendeid esitada, tuleb seda kahtlust tõlgendada tema kahjuks (vt selle kohta ja analoogia alusel 8. oktoobri 1986. aasta otsus liidetud kohtuasjades 169/83 ja 136/84: Leussink jt *vs*. komisjon, EKL 1986, lk 2801, punkt 17). Seetõttu tuleb lähtuda hageja oletusest, et eelnimetatud muudatused võisid moonutada hankemenetluse tulemusi nii, et nende tõttu kaotas hageja õigusvastaselt reaalse võimaluse, et temaga sõlmitakse hankeleping.

182 Eeltoodust tuleneb, et kuna EIP nõudis 29. jaanuari 2008. aasta kohtumisel edukalt pakkujalt, et ta muudaks oma pakkumust, siis rikkus ta selle muudatuse sisseviimiseks 31. jaanuari 2008. aasta vaidlustatud otsust tehes võrdse kohtlemise, mittediskrimineerimise ja läbipaistvuse põhimõtteid, mis võis mõjutada hankemenetluse tulemust, võttes hagejalt õigusvastaselt reaalse võimaluse, et temaga sõlmitakse hankeleping.

183 Eeltoodud kaalutlustest lähtudes tuleb hagi kuuenda väitega nõustuda.

Viies väide

– Poolte argumendid

184 Hageja väidab, et EIP rikkus hankemenetlust reguleerivaid õigusakte ja võrdse kohtlemise põhimõtet, kuna ta tegi vaidlustatud otsuse, lähtudes hankelepingu sõlmimise

tingimustele antavatest hindamispunktide osakaalust, st tehnilised kriteeriumid 75 % ja maksumus 25 %. Vastavalt usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetele, mis on esitatud direktiivi 92/50 artiklis 36 ja nõukogu 14. juuni 1993. aasta direktiivi 93/38/EMÜ (millega kooskõlastatakse veevarustus-, energeetika-, transpordi- ja telekommunikatsioonisektoris tegutsevate tellijate hankemenetlused; EÜT L 199, lk 84; ELT eriväljaanne 06/02, lk 194) artiklis 34, finantsmääruse rakendusmääruse artikli 138 lõikes 3 ja kohtupraktikas, peab juhul, kui hankeleping sõlmitakse majanduslikult kõige soodsama pakkumuse esitajaga, hankija määrama hankelepingu sõlmimise tingimustele antavate hindamispunktide osakaalu, tagades, et „maksumuse mõju" ei muudetaks olematuks või et seda ei vähendataks viisil, et hankemenetlus lõppeb haldusasutuse tegelike vajadustega võrreldes ebamõistlikult suure maksumusega hankelepingu sõlmimisega.

185 Hageja märgib, et peaaegu kõigis ühenduse haldusasutuste poolt oma tarbeks korraldatud hankemenetlustes, on juhtudel, kui hankelepingut ei sõlmitud üksnes maksumuse alusel, viimase 15 aasta jooksul pakkumuste võrdleval hindamisel kasutatud hankelepingu sõlmimise tingimustele antavate hindamispunktide osakaalust olnud majanduslikul tingimusel osakaal 50 % või ligikaudu 50 %. Selline praktika vastab usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetele, mille raames hindamiskomisjon annab kõigepealt teatud hulga hindamispunkte pakkumuse tehnilise taseme eest ja siis jagab hindamispunktid pakkumuse maksumuse eest, mille tulemusena tunnistatakse kõrgeimad hindamispunktid saanud pakkuja edukaks. Sellisel juhul tagavad kvaliteedi pakkujate kvalifitseerimistingimused ja hankelepingu sõlmimise etapis tehnilistele tingimustele seatud piirmäärade kasutamine. Seevastu käesoleval juhul kasutatud hankelepingu sõlmimise tingimustele antavate hindamispunktide osakaal, st tehnilised kriteeriumid 75 % ja maksumus üksnes 25 %, viitab ebausaldusväärsele finantsjuhtimisele, mis muudab „maksumuse mõju" olematuks või vähendab seda hankemenetluses, mis on ikkagi algatatud selleks, et sõlmida hankeleping „majanduslikult kõige soodsaima pakkumise" esitajaga ja mis võib kaasa tuua haldusasutuse poolt ebamõistlikult suure maksumusega teenuste hankimise, mis innustab pakkujaid tõstma nende pakkumuste tehnilist taset üleliia kõrgele üksnes eesmärgiga saada võimalikest parimad hindamispunktid, et nendega lõpuks sõlmitaks hankeleping. Need ühenduse

haldusasutuste praktikaga võrreldes ebatavalised hindamispunktid kujutavad endast pealegi kaudset diskrimineerimist, kuna nad kahjustavad oluliselt väikese ja keskmise suurusega ettevõtteid võrreldes pakkujatega, kellel on võimalus teha palju kõrgema tehnilise tasemega pakkumusi kui asjaomase hanke puhul on tegelikult vaja. Seetõttu on need vastuolus pakkujate võrdse kohtlemise põhimõttega.

186 Lõpuks leiab hageja, et EIP ei ole põhjendanud väidet, et tema pakkumine oli „kõige halvem", kuna selles osa tugineb EIP hindamistulemustele, mis on iseenesest õigusvastased ega ole objektiivsed. Selles osas väidab hageja, et asjaomast väidet tuleb käsitleda koostoimes väitega, mis puudutab hanketingimuste segiajamist.

187 Hageja märgib oma repliigis, et „maksumuse mõju" olematuks muutmine tuleneb käesoleval juhul kasutatud hankelepingu sõlmimise tingimustele antavate hindamispunktide osakaalust, mis on vastuolus finantsmääruse rakendusmääruse artikli 138 lõikega 3, mille kohaselt „[h]innale antud suhteline kaal võrreldes teiste kriteeriumidega ei või põhjustada hinna väljajätmist töövõtja valikul".

188 EIP palub viies väide tagasi lükata. Ta märgib, et kohtupraktika kohaselt on hankijad vabad mitte ainult valima hankelepingu sõlmimise tingimusi, vaid ka otsustama nende osakaalu üle. Pealegi on hankejuhendi punktis 2.5.1.2 selgelt märgitud, et hankemenetlustes, kus hankeleping sõlmitakse majanduslikult kõige soodsama pakkumuse esitajaga ning mis lähtuvad kvaliteedi ja hinna suhtest, võivad tehnilised tingimused anda enam hindamispunkte kui majanduslik tingimus. Võrdluseks on finantsmääruse artikliga 97 ning ka finantsmääruse rakendusmääruse artikliga 138 tagatud hankijatele paindlikkus, mis on vajalik, et määrata kindlaks hankeesemega seotud hankelepingu sõlmimise tingimustele antavate hindamispunktide osakaal ning finantsmääruse rakendusmääruse artikli 241 kohaselt võib ühenduse haldusasutus määrata hankeesemega seotud hankelepingu sõlmimise tingimustele antavate hindamispunktide

osakaaluks 80 % tehniliste tingimuste eest ja 20 % majandusliku tingimuse eest, kui tegemist on välistegevuse raames sõlmitud teenuste hankelepingutega. Käesoleval juhul on pakkumuste tehniline tase ja pakkujate kvalifikatsioon EIP jaoks olulised tegurid, sest kõnealune infotehnoloogialahendus peab toetama laenutegevust, mis on EIP põhiülesanne.

189 EIP rõhutab, et hankelepingu sõlmimise tingimustele antavate hindamispunktide osakaal ei olnud ebatavaline, silmas pidades samalaadseid tema läbi viidud hankeid või isegi ühenduse institutsioonide hankeid ega ka lähtudes kvaliteedinõuetest, mida kohaldab tema infotehnoloogiateenistus „EIP infosüsteemide toe intellektuaalteenuste" hankimisel.

190 Hageja väite osas, et käesoleval juhul oli hankelepingu sõlmimise tingimustele antavate hindamispunktide osakaal talle kahjulik, kuna see muutis „maksumuse mõju" hankemenetluses olematuks, toob EIP esile, et hagejal ei saanud olla õiguspärast ootust, et temaga sõlmitakse hankeleping üksnes selle alusel, et ta tegi madalaima hinnaga pakkumuse. Kui hindamispunktide osakaal oleks olnud selline, nagu hageja on viidanud, st majanduslikul tingimusel 50 % ja tehnilisel tingimusel samuti 50 %, siis ei oleks ikkagi hageja pakkumust vastu võetud, sest tema pakkumuse tehniliste tingimuste eest antud hindamispunktid oleksid olnud väiksemad kui samade tingimuste eest eduka pakkuja pakkumusele antud punktid. Panganduskogemuse osas oli eduka pakkuja pakkumus väga hea, nagu näitasid enamiku tema pakutud töötajate elulookirjeldused, samas kui ainult ühel hageja pakutud analüütikul oli vajalik panganduskogemus. Hageja on ka halvasti põhjendanud väidet, et hindamispunktide osakaal muutis „maksumuse mõju" hankemenetluses olematuks, kuna olenemata asjaolust, et tema pakkumuse tehniline tase oli viiest hindamiskomisjoni poolt vastavaks tunnistatud pakkumusest kõige madalam ja vaid pisut parem kui kaks pakkumust, mis

kõrvaldati tehnilise hindamise käigus hankemenetlusest, jäi hageja pakkumus hindamise kogupunktide arvestuses teiseks, lähtudes majandusliku tingimuse eest saadud hindamispunktidest, kuna ta tegi kõige madalama hinnaga pakkumuse.

– Üldkohtu hinnang

191 Tuleb märkida, et vaidlustatud otsus ei tugine esialgu määratud hankelepingu sõlmimise tingimustele antavate hindamispunktide osakaalule (vt eespool punkt 3), sest EIP jättis need osakaalud kõrvale ja nõudis pakkujalt enne temaga hankelepingu sõlmimist tema pakkumuse kogumaksumuse alandamist (vt eespool punkt 175). Kuna vaidlustatud otsus tugineb osas, milles EIP lükkas tagasi teiste pakkujate pakkumused, mis olid lubatud pakkumuste võrdleva hindamise etappi, sealhulgas ka hageja pakkumus, nimetatud hankelepingu sõlmimise tingimustele antavate hindamispunktide osakaalule, on hagejal säilinud huvi nõuda täiendavalt nende osakaalude õiguspärasuse kontrollimist, ning see ei sõltu kuuenda väite hindamise raames tuvastatud võrdse kohtlemise ja mittediskrimineerimise põhimõtete rikkumisest, kuna hankelepingu sõlmimise tingimustele antavate hindamispunktide osakaalu muudeti hankemenetluse käigus (vt eespool punkt 182).

192 Väljakujunenud kohtupraktikast tuleneb, et majanduslikult kõige soodsama pakkumuse valimisel ei ole hankijad vabad mitte ainult valima hankelepingu sõlmimise tingimusi, vaid ka otsustama nende eest antavate hindamispunktide osakaalu üle määral, mis võimaldab kasutatud tingimustele üldise hinnangu andmist eesmärgiga selgitada välja majanduslikult soodsaim pakkumus (vt selle kohta 27. oktoobri 2005. aasta otsus kohtuasjas C-234/03: Contse jt, EKL 2005, lk I-9315, punkt 68 ja seal viidatud kohtupraktika, ning eespool punktis 109 viidatud kohtuotsus Strabag Benelux *vs*. nõukogu, punkt 77). Lisaks ei saa võrdse kohtlemise ja mittediskrimineerimise

põhimõtete kohaselt erinevatele kriteeriumidele või alakriteeriumidele antavate hindamispunktide osakaalu kehtestada lähtudes mõne pakkuja suhtes diskrimineerivat mõju avaldada võivaid asjaolusid arvesse võttes (vt selle kohta Euroopa Kohtu 24. novembri 2005. aasta otsus kohtuasjas C-331/04: ATI EAC e Viaggi di Maio jt, EKL 2005, lk I-10109, punkt 32, ja eespool punktis 142 viidatud kohtuotsus Lianakis jt, punktid 42 ja 43).

193 Hankejuhendi sissejuhatus ütleb, et „[EIP] seisukohast on üldreeglina parim viis hankemenetluses korraldada [EL alus]põhimõtete kohaldamise tagamiseks kvalifitseeritud pakkujate vahel konkurss ja teha valik nii maksumuse kui ka kvaliteedi põhjal". Lisaks viitab hankejuhendi punkt 2.1, et „nendes hankemenetlustes, mida [EIP] viib läbi oma huvides, on kõige tähtsam eesmärk saavutada parim, mida raha eest saab". Hankejuhendi punkt 2.5.1.2 „Hankelepingu sõlmimise tingimused" täpsustab selles osas, et „[EIP] seisukohast on majanduslikult soodsaim pakkumus põhimõtteliselt parima hinna ja kvaliteedi suhtega pakkumus lähtudes asjaomase hankelepingu esemega seotud erinevatest tingimustest […]".

194 Kui ei esine erilisi asjaolusid, mille puhul EIP peab neid põhjendama, tähendab nõue, et majanduslikult soodsaima pakkumuse tuvastamiseks kasutatud tingimustele üldise hinnangu andmise tulemusena tuleb tagada parima „maksumuse ja tulemuse" või „kvaliteedi ja hinna" suhe, et maksumuse tingimusele antavate hindamispunktide osakaal ei muudaks selle tingimuse mõju eduka pakkuja valimisel olematuks.

195 *A priori* võib märkida, et EIP määras käesoleval juhul kasutatud hankelepingu sõlmimise tingimustele antavate hindamispunktide osakaalu õiguspäraselt, st tehnilised kriteeriumid 75 % hindamispunkti ja maksumus 25 % punkti, kuna esiteks väljendavad need hindamispunktid EIP enda hinnangut, mille kohaselt arvestades hanke olemust

ja eset, mis on seotud infotehnoloogialahendusega, mida kasutatakse laenutegevuses, mis on EIP põhiülesanne, on hanke maksumus, mis ei ole küll tähenduseta, siiski teisese tähtsusega võrreldes tehnilise tasemega, ja teiseks oli hindamispunktide osakaalu kohaldamine ühetaoline ja läbipaistev kõigi pakkujate osas.

196 Nagu ilmneb käsitletava asja asjaoludest, on EIP siiski lõpuks märkinud seoses pakkumuste võrdleva hindamisega, et esialgu valitud maksumusele antavate hindamispunktide osakaal tekitas eduka pakkuja valimisel liiga suurt vastumõju sellele tingimusele ja seega oli vaja hinnata ümber maksumuse tingimuse tähtsus eduka pakkujaga hankelepingu sõlmimisel, mida tehti 29. jaanuaril 2008. aasta kohtumisel temaga peetud läbirääkimistel (vt eespool punkt 175).

197 Sellest tuleneb, et vaidlustatud otsus põhineb osas, milles sellega kõrvaldati hankemenetlusest teised pakkujad, kelle pakkumused olid lubatud pakkumuste võrdleva hindamise etappi ja kelle hulgas on ka hageja, nende hankelepingu sõlmimise tingimustele antavate hindamispunktide osakaalu kohaldamisel, mis vastavalt EIP hinnangule avaldasid otsuse tegemisel liiga suurt vastumõju majanduslikule tingimusele ja mis seetõttu ei võimaldanud majanduslikult soodsaima pakkumuse tuvastamiseks kasutatud tingimustele üldise hinnangu andmisel tagada parima „maksumuse ja tulemuse" või „kvaliteedi ja hinna" suhet.

198 Pealegi ilmneb eeltoodust ning kuuenda väite analüüsist, et EIP rikkus võrdse kohtlemise ja mittediskrimineerimise põhimõtteid, kuna ta muutis hankemenetluse käigus hankelepingu sõlmimise tingimuste hindamispunktide osakaalu.

199 Eeltoodud kaalutlustest lähtudes tuleb hagi viienda väitega nõustuda.

200 Kõigist eelnevatest arutluskäikudest ilmneb, et tühistamishagi põhjenduseks esitatud kõik kuus väidet on põhjendatud ja seega tuleb hagi rahuldada ja vaidlustatud otsus tühistada.

Kahju hüvitamise nõue

Poolte argumendid

201 Hageja palub Üldkohtult, juhul kui ta otsustab, et vaidlustatud otsuse tegemisel rikuti hankealaseid õigusnorme ning võrdse kohtlemise ja mittediskrimineerimise põhimõtteid ning arvestades seda, et Üldkohus teeb tõenäoliselt käesolevas kohtuvaidluses otsuse siis, kui edukas pakkuja on juba vaidlustatud otsuse alusel hankelepingu täitnud, mõista EÜ artiklite 235 ja 288 alusel EIP-lt välja 1,94 miljoni euro suurune hüvitis.

202 Hageja arvates tuleb kahju hüvitamise nõue rahuldada järgmistel põhjustel.

203 Kõigepealt märgib hageja, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt esineb isikutele õigusi andva õigusnormi piisavalt selge rikkumine või ühenduse või käesoleval juhul EIP lepinguvälise vastutuse tekkimiseks piisavalt selge üksikisikutele õigusi andva õigusnormi rikkumine. Selle rikkumise on toime pannud EIP kui hankija ja see seisneb selles, et ta tegi, nagu hagis on märgitud, „õigusvastaselt" vaidlustatud otsuse ja

viis „õigusvastaselt" läbi selle aluseks oleva hindamise, st rikkus hangetealaseid õigusnorme, võrdse kohtlemise ja mittediskrimineerimise põhimõtteid, hankejuhendi eeskirju, edastas hilinenult teavet, põhjendas vaidlustatud otsust ebapiisavalt, kasutas diskrimineerivaid hanketingimusi, ajas segi hankelepingu sõlmimise tingimused ja pakkujate kvalifitseerimise tingimused ja lõpuks kasutas õigusvastast tehnilistele tingimustele ja majanduslikule tingimusele antavate hindamispunktide osakaalu.

204 Lisaks väidab hageja, et ta kandis vaidlustatud otsuse tõttu kahju, mille suurus vastab brutokasumile, mis jäi tal õigusvastaselt saamata asjaolu tõttu, et hankeleping sõlmiti seadusevastaselt eduka pakkujaga, mitte temaga. Kui Üldkohus tuvastab, et tema pakkumus oleks pakkumuste võrdleva hindamise etapis tulnud tunnistada esimeseks, siis vastutab selle kahju eest EIP ning teda tuleb karistada hankemenetluses toime pandud õigusrikkumiste eest või nagu hageja täpsustas kohtuistungil, vastates Üldkohtu küsimusele, et EIP osaleks nende püsikulude ja majanduslike riskide kandmises, mis hagejale tekkisid hangetealase tegevuse raames. Hageja märgib seevastu sõnaselgelt, et ta ei nõua hüvitist nende kulude eest, mis tal tekkisid asjaomases hankemenetluses osalemise käigus.

205 Lõpuks väidab hageja, et ta on hinnanud oma kahju suurust. See ulatub 1,94 miljoni euroni. Viimati nimetatud summa puhul tuleb arvestada, et tema brutokasum oleks sellist tüüpi teenuste puhul olnud 50 % saadud hinnast, nagu tuleneb komisjoni uurimis- ja arenguprojektide raames komisjoni heaks kiidetud aruannetest. Kuna EIP nõudis hankedokumentides kokku 10 eksperdi teenuseid (neli hoolduse ja kuus teenustega seotud projektide jaoks) ja kuna nende „päevatasu" tema pakkumuses oli 441 eurot, siis saab sellele pakkumuse maksumuse arvutada välja järgmiselt: 441 eurot

korrutada 220 tööpäevaga aastas ning korrutada see 10 isikuga 4 aasta jooksul, mis teeb kokku ligikaudu 3,88 miljonit eurot. See maksumus on kooskõlas välja kuulutatud hanke-eelarvega, mis oli 3,5–7 miljonit eurot. Saamata jäänud brutokasum on seega 50 % 3,88 miljonist eurost, st 1,94 miljonit eurot.

206 EIP märgib teise võimalusena, et kahju hüvitamise nõue ei ole põhjendatud. Vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale tuleb juhul, kui üks lepinguvälise vastutuse kohaldamise tingimus ei ole täidetud, jätta kogu hagi tervikuna rahuldamata, ilma et oleks vaja hinnata teisi kõnealuse vastutuse kohaldamise tingimusi. Käesoleval juhul piisab seega järeldusest, et ta ei ole toime pannud ühtki eeskirjade eiramist ega õigusrikkumist, mille alusel saaks asjaomases hankemenetluses kohaldada ühenduse lepinguvälist vastutust. Lisaks ei ole hageja põhjendanud oma nõuet hüvitada kahju, mis puudutab tema brutokasumit, mida ta oleks saanud, kui hankeleping oleks sõlmitud temaga. Saamata jäänud tulu puudutab tulevikku ja on oletuslik, sest isegi kui hankelepingut ei oleks vaidlustatud otsuse ja vaidlusaluse hindamise alusel sõlmitud eduka pakkujaga, ei saa hageja olla kindel, et hankeleping oleks sõlmitud temaga. Kuigi Üldkohus võib tühistada hankelepingu sõlmimise otsuse, ei saa ta siiski mitte kuidagi kohustada haldusasutust sõlmima hankelepingut konkreetse pakkujaga. Seetõttu ei saa kohtupraktika kohaselt kõnealust kahju arvesse võtta.

Üldkohtu hinnang

207 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt eeldab ühenduse lepinguvälise vastutuse kohaldamine EÜ artikli 288 teise lõigu alusel teatud tingimuste koosesinemist, nagu ühenduse institutsioonile ette heidetava tegevuse ebaseaduslikkus, kahju tegelik tekkimine ja põhjusliku seose olemasolu selle tegevuse ja väidetava kahju vahel. Seetõttu ei saa ühenduse lepinguvälist vastutust kohaldada, kui ei esine kõik need tingimused

(Euroopa Kohtu 29. septembri 1982. aasta otsus kohtuasjas 26/81: Oleifici Mediterranei *vs*. EMÜ, EKL 1982, lk 3057, punkt 16, ja Üldkohtu 16. oktoobri 1996. aasta otsus kohtuasjas T-336/94: Efisol *vs*. komisjon, EKL 1996, lk II-1343, punkt 30).

208 Käesoleval juhul tuleb kõigepealt uurida, kas EIP õigusvastase tegevuse ja hageja väidetud kahju vahelise põhjusliku seose olemasolu tingimus on täidetud.

209 Mis puudutab põhjusliku seose olemasolu väidetava õigusvastase tegevuse ja viidatud kahju vahel, siis väljakujunenud kohtupraktikast nähtub, et väidetav kahju peab piisavalt otseselt tulenema etteheidetavast tegevusest, st see peab olema kahju tekkimise määrav põhjus (vt selle kohta Euroopa Kohtu 4. oktoobri 1979. aasta otsus liidetud kohtuasjades 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 ja 45/79: Dumortier jt *vs*. nõukogu, EKL 1979, lk 3091, punkt 21, ja Üldkohtu 11. juuli 1996. aasta otsus kohtuasjas T-175/94: International Procurement Services *vs*. komisjon, EKL 1996, lk II-729, punkt 55). Niisuguse põhjusliku seose olemasolu peavad tõendama hagejad (vt Euroopa Kohtu 30. jaanuari 1992. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-363/88 ja C-364/88: Finsider jt *vs*. komisjon, EKL 1992, lk I-359, punkt 25, ja Üldkohtu 24. aprilli 2002. aasta otsus kohtuasjas T-220/96: EVO *vs*. nõukogu ja komisjon, EKL 2002, lk II-2265, punkt 41 ja seal viidatud kohtupraktika).

210 Nagu hagiavaldusest ühtlasi tulneb (vt eespool punkt 81), viitab hageja kahjule, mille „suurus vastab brutokasumile, mida ta oleks saanud, kui hankeleping oleks sõlmitud temaga". Hageja esitatud dokumentides möönab ta, et EIP-lt saab tema kasuks välja mõista kahjutasu, mille suurus vastab hagis välja arvutatud saamata jäänud brutokasumile, üksnes juhul, kui Üldkohus otsustab, et tema pakkumus oleks tulnud pakkumuste võrdleva hindamise etapis tunnistada esimeseks (vt eespool punkt 204). Hageja esitatud kahju hüvitamise nõue tugineb seega veendumusel, et vaidlustatud otsus oli takistuseks, miks temaga otsustati hankeleping sõlmimata jätta ja miks EIP ei allkirjastanud temaga selle hanke elluviimiseks raamlepingut. Sellist nõuet tuleb tõlgendada nii, et selle ese ei ole mitte hüvitis võimaluse kaotamise eest sõlmida hankeleping, vaid hüvitis hanke enda kaotamise eest. Seda küsimust ei ole aga käesoleval juhul tõstatatud asjaolu tõttu, et kohtuistungil märkis hageja vastuseks ühele Üldkohtu

küsimusele, et kahju hüvitamise nõue hõlmab teatud viisil võimaluse kaotamist, kuna hankelepingu allkirjastamata jätmine seadis kahtluse alla tema võimalused sõlmida edaspidi hankelepinguid ja üldisemalt ka võimalused katta oma riigihangetealase tegevuse püsikulud. Lisaks asjaolule, et need uued kahju puudutavad väited on esitatud hilinemisega ja seega on nad vastuvõetamatud, on need ka põhjendamata, kuna nad ei ole mingil juhul seotud sellega, et hageja kaotas võimaluse, et hankeleping sõlmitakse temaga, vaid tegelikult tagajärgedega, mis hageja väitel tulenevad otseselt hanke kaotamisest.

211 Käesoleval juhul ei ole hageja väitnud ega esitanud tõendeid, mis võimaldaksid Üldkohtul kindlalt tuvastada, et tema pakkumus oleks pidanud pakkumuste võrdleval hindamisel tulema esimesele kohale. Isegi kui möönda, et hageja pakkumus oleks pidanud tulema esimeseks ja seega oleks tulnud sõlmida hankeleping hagejaga, ei pane see mingil juhul EIP-le kohustust allkirjastada raamleping hagejaga. Tegelikult ei tulene ühestki hankemenetlustes kohaldatavast põhimõttest ega õigusnormist, et EIP on kohustatud selles hankemenetluses alla kirjutama raamlepingu isikuga, kes on tunnistatud edukaks hankemenetluse lõpus (vt eespool punktis 147 viidatud kohtuotsus Fracasso ja Leitschutz, punktid 24 ja 25; ning eespool punktis 125 viidatud kohtuotsus Embassy Limousines & Services *vs.* parlament, punkt 54).

212 Seega ei ole võimalik tuvastada põhjusliku seose esinemist EIP tehtud vaidlustatud otsuse, mis, nagu tühistamishagi hindamisel ilmnes, on õigusvastane, ja hageja viidatud kahju vahel, mis tulenes hanke enda kaotamisest. Seega ei ole hageja suutnud põhjendada oma nõuet hüvitada kahju, mis tulenes sellest, et EIP ei sõlminud temaga raamlepingut ning seetõttu ei saanud ta hankelepingut täita.

213 Eeltoodust tuleneb, et kahju hüvitamise nõue tuleb tervikuna rahuldamata jätta.

214 See ei mõjuta hüvitist, mida hageja võib ELTL artikli 266 alusel saada vaidlustatud otsuse tühistamise tõttu oma algse olukorra taastamiseks (vt eespool punkt 67).

Kohtukulud

215 Hageja on selgitanud, et ta oli sunnitud algatama käesoleva menetluse ja nõudma kahju hüvitamist, mida ta kandis EIP poolt tema pakkumuse õigusvastase hindamise tõttu ja asjaolu tõttu, et talle ei edastatud edukat pakkumust iseloomustavaid andmeid, ja selle eelised tema pakkumusega võrreldes. Vaidlustatud otsuse põhjendamata jätmine ja asjaolu, et hoolimata hageja taotlustest jäeti talle ikkagi hindamisprotokoll edastamata, kujutavad endast piisavaid põhjusi, et mõista EIP-lt välja kohtukulud olenemata sellest, kas hagi rahuldatakse.

216 EIP leiab, et Üldkohtu kodukorra artikli 87 lõike 3 teises lõigus esitatud tingimused ei ole täidetud ja seega tuleb käesoleval juhul piirduda kodukorra artikli 87 lõike 2 kohaldamisega. Hageja ei ole suutnud tõendada, et talle on tekitatud põhjendamatuid või pahatahtlikke kulusid ja seda pole ka toimunud. Lisaks tuleb pidada silmas, et EIP vastas hageja täiendava teabe taotlusele, nimelt 1. augusti 2008. aasta kirjaga (Üldkohtu 26. veebruari 2002. aasta otsus kohtuasjas T-169/00: Esedra *vs*. komisjon, EKL 2002, lk II-609, punkt 192). Siis kui hageja esitas oma hagiavalduse, oli tal seega kogu teave, mida ta oma õiguste kaitsmiseks vajas.

217 Üldkohtu kodukorra artikli 87 lõike 3 teise lõigu kohaldamisel võib Üldkohus mõista ühe poole kasuks teiselt poolelt välja kulud, mida ta on kohtu arvates põhjendamatult või pahatahtlikult teisele poolele tekitanud. Käesoleval juhul tuleb arvestades asjaolu,

et vaidlustatud otsus oli piisavalt põhjendamata ja silmas pidades mitmeid EIP toime pandud õigusrikkumisi hankemenetluses, milles tehti otsus, mis ajendas hagejat esitama käesoleva hagi, mõista kõik kohtukulud välja EIP-lt.

Esitatud põhjendustest lähtudes

ÜLDKOHUS (neljas koda)

otsustab:

1. **Tühistada Euroopa Investeerimispanga (EIP) otsus lükata tagasi Evropaïki Dynamiki–Proigmena Systimata Tilepikoinonion Pliroforikis kai Tilematikis AE pakkumus hankemenetluses 2007/S 176-215155, mis puudutas „laenualase klienditeeninduse infosüsteemi (Serapis) hoolduses, tehnilises toes ja arendamises seisnevate teenuste" osutamist ja Sybase BVBA-ga hankelepingu sõlmimist.**

2. **Jätta hagi ülejäänud osas rahuldamata.**

3. **Mõista kohtukulud välja EIP-lt.**

Pelikánová Jürimäe Van der Woude

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 20. septembril 2011 Luxembourgis.

Allkirjad

Sisukord

Vaidluse taust ..... II - 6379

Menetlus ja poolte nõuded ..... II - 6384

Õiguslik käsitlus ..... II - 6386

1. Hagi vastuvõetavus ..... II - 6386

Üldkohtu pädevus ..... II - 6387

Poolte argumendid ..... II - 6387

Üldkohtu hinnang ..... II - 6389

Hageja huvi vaidlustatud otsuse tühistamise vastu ..... II - 6400

Poolte argumendid ..... II - 6400

Üldkohtu hinnang ..... II - 6401

Vastuväidete puudumine hankemenetluses pakkumuste võrdleval hindamisel kasutatud valemi suhtes ..... II - 6404

Poolte argumendid ..... II - 6404

Üldkohtu hinnang ..... II - 6404

Kahju hüvitamise nõude ebaselgus ..... II - 6406

Poolte argumendid ..... II - 6406

Üldkohtu hinnang ..... II - 6406

2. Põhiküsimus ..... II - 6408

Kohaldatav õigus ..... II - 6408

Poolte argumendid ..... II - 6408

Üldkohtu hinnang ..... II - 6409

Tühistamisnõue ..... II - 6413

Esimene ja teine väide ..... II - 6414

– Poolte argumendid ..... II - 6414

– Üldkohtu hinnang ..... II - 6416

Kolmas ja neljas väide ..... II - 6427

– Poolte argumendid ..... II - 6427

– Üldkohtu hinnang ..... II - 6430

Kuues väide ..... II - 6437

– Poolte argumendid ..... II - 6437

– Üldkohtu hinnang ..... II - 6440

Viies väide ..... II - 6452

– Poolte argumendid ..... II - 6452

– Üldkohtu hinnang ..... II - 6456

Kahju hüvitamise nõue ..... II - 6459

Poolte argumendid ..... II - 6459

Üldkohtu hinnang ..... II - 6461

Kohtukulud ..... II - 6464